NAŠ TEDNIK

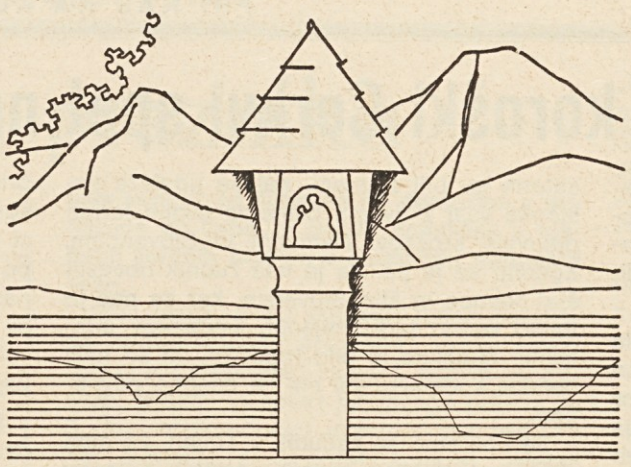

KULTURNO POLITIČNO GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETNIK XXVI / ŠTEVILKA 6 CELOVEC, DNE 7. FEBRUARJA 1974 CENA 2.50 ŠILINGA

Gospodarska zakoreninjenost - kritično ocenjena

Predsednik dr. Tischler: Le skupna, samostojna pot vseh je edini garant za dosego pravic.

Med osnovne elemente, na katerih se vsak narod razvija, sodi poleg njegovih političnih sil, njegove kulturne tradicije in ustvarjalnosti tudi njegova gospodarska zakoreninjenost na teritoriju, kjer živi. V spoznanju, da to tudi velja za slovenski narod, posebno pa za koroške Slovence, je Dom prosvete v Tinjah priredil v soboto, 2. februarja t. l., seminar pod naslovom: „Gospodarski problemi koroških Slovencev", kar pomeni novost za koroške Slovence, saj so tozadevne razprave v javnosti bile dosedaj obdane s nepremostljivimi nedotakljivostmi.

Uvodni referat inšpektorja inženirja Blaža Singerja, ki ga je zaradi bolezni referenta prebral dipl. jur. Warasch, je že po svoji stvarnosti in kritiki pri prikazu gospodarske preteklosti in sedanje realnosti, poskrbel za napeto atmosfero. Prikaz gospodarske zgodovine koroških Slovencev je dokazal, da je položaj koroških Slovencev v pogledu na gospodarsko zakoreninjenost skrajno nezadovoljiv in zelo problematičen. Singerju se zdita dva osnovna razloga odločilna: decimiranje števila pripadnikov slovenskega naroda na Koroškem potom gospodarskega izpodrivanja z nemške strani in gospodarsko-obrambno gledanje slovenskega življa, kot narod kmetov, z usodno konsekvenco prepuščanja interesov naših delavcev in obrtnikov deželnim institucijam, ki so tudi tu povezale izkoriščanje Slovencev z germanizacijskim efektom. Iz tega sledi logična ugotovitev, da je „zaradi tega tudi naša pot v ugodnejše družbenopolitične pogoje liberalnejše industrijsko-konzumne družbe tako težavna." Izgledna gospodarska politika koroških Slovencev zahteva „gospodarski koncept na osnovi realnih dejstev in pričakovanj od prihodnosti" z gospodarsko koncentracijo in sodelovanjem, ustanovitvijo slovenske banke v Celovcu in gospodarskih in davčnih posvetovalnic za vse skupine naših podjetnikov.

Oris narodno-politične situacije je sicer dopolnil nezadovoljivo gospodarsko situacijo, a vendarle ni prinesel nobenih odločilnih in novih spoznanj. Predsednik NSKS dr. Joško Tischler je jasno pokazal, da je delovanje raznih komitejev in komisij le zavlačevanje rešitve naših problemov in da je le skupna politična pot vseh Slovencev, ki bo morala biti samostojna, edini garant za dosego naših pravic.

Izhajajoč iz inventure sedanje gospodarske situacije, je podpredsednik ZSO, dr. Pavel Apovnik, orisal efekt močnega slovenskega podjetništva, kar bi pomenilo zlasti neodvisnost za podjetnika in za slovenske uslužbence ter delavce. Dr. Apovnik je zaključil z apelom, naj se končno otresemo ozkega ideologiziranja v smislu „levo-desno".

Popoldne se je program nadaljeval s kratkimi referati po gospodarskih strokah. Tako je referent za kmetijstvo, Ludvik Lesjak, postavil vprašanje obdelovanja zemlje, ki je naše premoženje in prinaša tiste dohodke, ki so do sedaj obvarovali tudi narodno substanco, v ospredje. S položajem in možnostmi slovenskega podjetništva v gostinstvu in turizmu, se je bavil Miha Antonič, ki je priporočal preusmeritev investicijske politike v podporo kvalitativnih projektov. Trgovski referent Franci Rutar pa je razkril pogoje za uspešni razvoj vseh gospodarskih prizadevanj, ko je analiziral problem učinkovite kalkulacije, rentabilnosti in investicij, zadovoljitve potrošniških potreb ter učinkovite reklame.

Da smo Slovenci bolj potrošniki kot proizvajalci, je ugotovil dipl. trg. Jože Habernik, ki se je bavil z industrijo na našem ozemlju. V diskusiji so potem prevladale sledeče teme: slovensko-gospodarski management, pri čemer je stalo v središču razgovora delovanje Zveze slovenskih zadrug; način kooperacije slovenskih podjetnikov, problem tehnično-gospodarske strokovne izobrazbe ter usodna diskriminacija slovenskega gospodarstva tudi s strani oblasti.

SLOVENSKO KULTURNO DRUŠTVO GLOBASNICA vabi na

podjunski ples

ki bo v soboto, dne 9. februarja 1974, ob 20. uri pri Šoštarju v Globasnici.

Igra ansambel FRANCETA ŽIBARTA s pevcema Jožetom Gavezom in Marijo Ventin.

Vsi od blizu in daleč prisrčno vabljeni!

Skladatelj Pavle Kernjak - 75-letnik

V soboto, 9. februarja, bo obhajal petinsedemdesetletnico življenja po vsej Koroški in Sloveniji znani glasbeni ustvarjalec Pavle Kernjak.

Narodni svet koroških Slovencev in Krščanska kulturna zveza želita gospodu jubilantu, da bi bil še naprej tako židane volje in bi dolgo bogatil kot skladatelj in harmonizator našo slovensko glasbeno kulturo.

Tečaj za gostinstvo

V DOBRLI VASI

Začetek:

V PONEDELJEK, 11. FEBRUARJA

Podrobnosti na 8. strani!

Koroška - svareče znamenje

Na posebni tiskovni konferenci je pretekli torek, dne 5. 2., Avstrijsko odporniško gibanje (Österreichische Widerstandsbewegung) predstavilo eno izmed svojih periodičnih publikacij; pričujoča brošura, ki je bila v teh dneh dostavljena raznim političnim, kulturnim in pedagoškim osebnostim in ustanovam po Koroškem in v Avstriji, se bavi na zelo angažiran način z raznih gledišč s perečim vprašanjem koroških Slovencev.

V brošuri so sodelovali predvsem nemško govoreči avtorji, kar je spričo protislovenske psihoze na Koroškem posebno razveseljivo. So to Ludwig Flaschberger s prispevkom o problemu tako imenovanih windišarjev, Wilhelm Filla z razpravo o ideologiji koroškega oktobra 1972 ter Kurt Traar s prispevkom o nemškem nacionalizmu na Koroškem.

Slovenski avtorji Andrej Moritsch, Viktor Omelko in Ferdinand Velik so sodelovali z razpravami o koroških Slovencih pred plebiscitom, o vprašanju koroških Slovencev in katoliške Cerkve na Koroškem ter o zgodovini organizacije Kärntner Heimatdiensta.

Za Narodni svet koroških Slovencev je pri tiskovni konferenci na podiumu odgovarjal na vprašanja žurnalistov dr. Reginald Vospernik.

Posebno posrečeno roko za celotno redakcijo je imel Feliks J. Bister, ki je tako po zunanji obliki kot po grafičnih domislekih dal publikaciji prikupen Lay-out. Brošura je opremljena s slikami iz najnovejše dobe naše zgodovine ter s fotokopijami in citati raznih publicističnih dokumentarnih stvari.

Posebej velja omeniti, da so vsa krajevna imena pisana konsekventno dvojezično in da je dal podpredsednik avstrijskega odporniškega gibanja Josef Hindels brošuri odločen uvod. V tem uvodu informira javnost, da pripravlja Europaverlag posebno knjigo o istem vprašanju.

Vprašanja žurnalistov so bila v zvezi s splošno koroško situacijo. Na vprašanje urednika Vorhoferja, Kleine Zeitung, kakšna je trenutna situacija na Koroškem, je dr. Vospernik odgovoril, da gre za situacijo po burji, zelo verjetno pa tudi za situacijo pred burjo, kar dokazuje izredno globok preplah, ki ga je v heimatdienstovskih vrstah povzročilo na primer imenovanje dr. Apovnika, kar dokazuje, da vsak ukrep v prid koroškim Slovencem naleti na močan odpor pri včerajšnjikih.

Dr. Štoka pojasni gledanja na vprašanja Slovenske Benečije

V Špetru Slovenov je bila minuli teden okrogla miza, ki so jo priredila slovenska društva v Beneški Sloveniji. Na tem sestanku je deželni svetovalec Furlanije-Julijske krajine advokat dr. Drago Štoka pojasnil svoja stališča o vprašanjih slovenske Benečije.

Dr. Drago Štoka je svoja izjavljanja usmeril predvsem na narodnostna vprašanja, oziroma na vojaške služnosti in izseljevanje, ki najbolj hromijo gospodarski in s tem splošni narodnostni razvoj. Deželni svetovalec je posegel v jedro vprašanja, ko je dejal, da je med svojim obiskom 1952. leta v Benečiji spoznal ustrahovanje prebivalstva, da ne bi govorilo v materinem jeziku. Niso ga hoteli uporabljati, da ne bi bili proglašeni za izdajalce. Tudi besede pokojnega msgr. Trinka »Narod ne bo izumrl, pa jezik tudi ne, čeprav nekateri to hočejo!«, ki jih je izrekel takrat še mlademu študentu Štoki, potrjujejo ustrahovalne metode, ki so takrat vladale v Benečiji. Deželni svetovalec je nato dejal, da genocid ni samo ubijanje, ampak tudi prepoved vzgoje v materinem jeziku v pošolskem pouku v Brdu in Teru. Izrazil je prepričanje o razvoju Benečije na temelju določil ustave in deželnega statuta in upanje, da bo tržaška manjšinska konferenca spregovorila tudi o Slovencih na Videmskem.

(O prepovedi pošolskega pouka v dveh krajih Beneške Slovenije in o manjšinski konferenci, ki bo konec maja letos v Trstu, je naš list že parkrat obširneje poročal.)

Spet vprašamo: Kdo provocira?

Zveza koroških partizanov je zadnjo nedeljo vabila na spominsko proslavo ob 30. obletnici smrti narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža, Aleša Einspielerja, Florija Križnarja in Valentina Schwarza. Nad 400 obiskovalcev iz Koroške in Slovenije, se je zbralo na pokopališču v Svečah, da bi v okviru spominske svečanosti, katero je priredila partizanska zveza z občinskim odborom Zveze združenja borcev iz Jesenic.

Proslavo sta otvorila dva pevska zbora iz Koroške pod vodstvom Vladimira Prušnika in Jožkota Wrulicha. Potem je predsednik ZKP Karl Prušnik-Gašper v slavnostnem govoru med drugim ugotovil, da partizani niso ogrožali meja, temveč se borili proti nacizmu in za svobodno Avstrijo ter za svobodo slovenskega naroda na Koroškem.

Da so tudi to proslavo v čast in spomin padlim za današnjo svobodno Avstrijo hoteli gotovi nemškonacionalci izkoriščati v nesramno provokacijo proti Slovencem, so pričali plakati z znanimi protislovenskimi in protijugoslovanskimi parolami **(„Südkärnten ist nicht Nordslowenien")**, ki so bili nalepljeni pred vhodom na pokopališče. Kdo pa je bil res v ozadju, lahko nakazuje dejstvo, da so stojala za plakate stala menda na zemljišču lokalnega ÖVP-predsednika. Še bolj sumljivo pa je, da je bila zadnja stran plakatnih tabel prelepljena s plakati VP-sorodne študentovske organizacije ÖSU, ki so stale ob času visokošolskega volilnega boja pred celovškim Marijaniščem . . .

Cenjenim bralcem sporočamo, da je na 5. strani današnje številke natisnjen izredno aktualen članek iz domače politike pod naslovom: **„Volilna skupnost Globasnica se odločno zavzema za interese občanov".**

Se pričenja v koroški Cerkvi spet novo obdobje?

Svet se je začel gibati, zemlja dobiva novo obličje. Tako bi sklepali po besedah gospodov referentov na nedeljskem predvolilnem tečaju za farne svete dveh podjunskih dekanij v Tinjah.

Resničen pogled na lestvico merila medsebojnih odnosov obeh narodov v naših podjunskih farah pa nam nikakor ne obeta preveč optimističnega razvoja in ne razodeva predobro duhovno pripravljenost po naših farah.

Če bi lestvica imela naslednje vrednosti:

1. drug proti drugemu
2. drug ob drugemu
3. drug z drugim
4. drug za drugega

bi naslednji primer, ki smo ga doživeli v Tinjah, nazorno pokazal, na katerem mestu na skali se trenutno nahajamo:

Vabilo, ki smo ga redni člani farnih delovnih krožkov ponavadi prejeli vsaj osem dni pred kakim sestankom, je topot dospel do nas šele dan poprej.

Župniki so prejeli iz Celovca vabila, na katerih so bili pozvani, naj se udeleže sestanka vsaj z dvema članoma svojih farnih delovnih krožkov. Nemcem in Slovencem. Zgodilo se je pa, da je naš župnik obvestil štiri Nemce in štiri Slovence, ker se nas je toliko vedno tudi prejšnjih sestankov udeležilo. Značilno je bilo topot to, da so naši nemški sodelavci vsi bili že osebno povabljeni.

Še bolj smo se začudili v Tinjah, ko smo poleg naših štirih rednih nemških kolegov zagledali še vrsto drugih obrazov, ki doslej niso imeli dosti zanimanja za cerkvene zadeve. Tudi v notranjosti cerkve niso ravno prepogosto delali gneče. Videli smo jih pa dostikrat na političnih manifestacijah v rjavo-zelenih nošah.

Če so gospodje res pripravljeni sodelovati v prid fare, lepo. Gotovo bi tudi gospod župnik ne imel kaj proti.

Vsekakor se nam je ob tem nenavadnem obisku vsiljevalo vprašanje: Odkod so bili ti naši novi „sotrudniki“ obveščeni o našem sestanku, posebno še, ko smo videli, da so vse druge fare zastopane z istovrstnimi novinci.

Je to novo obdobje? Čas, ko postanemo vsi vneti za skupno stvar? Pojasnilo smo dobili ob koncu sestanka od gospoda referenta Schafferja od škofijstva.

Gospodje v Waaggasse so pregledovali imenike navzočih na prejšnjih sestankih in prišli do zaključka, da smo bili Slovenci „nesorazmerno“ močneje zastopani, kot Nemci in so zato (ne vem) po lastni pobudi ali po pobudi „kogarkoli“ začeli mrzlično iskati naslove in telefonske številke gospodov, ki bi bili voljni „sodelovati“ pri pripravah za volitve v župnijske svete. Očividno so imeli uspeh oni ali „kdorkoli“.

Kljub obetajoče se nove dobe, ko naj bi drug ob drugem delali za skupno stvar, kljub sinode in njenih sklepov, se zdi, da se kazalec na lestvici merila medsebojnih odnosov vedno bolj zažira v številko eno.

In kdo ve, če ne bo nekoč iz zvonikov zadnjih gorskih podružnic in skritih poljskih, prepozno zadonelo „plat zvona“.

LIBUČE — SV. ANDREJ

(Pogreb)

V petek, 18. 1. 1974, popoldne ob 3. uri, je obstalo srce dobrega vaščana, Božičevega očeta, ki je po dolgi težki bolezni v 80. letu starosti zatisnil svoje trudne oči. Bil je ugleden mož, dober gospodar in oče ter spoštovan občan, kar je potrdil sprevod številnih pogrebcev v nedeljo, 20. januarja, na pokopališče Sv. Andreja!

Častno spremstvo je predstavilo gasilsko društvo, korporacija vojnih odlikovancev in vojakov iz prve svetovne vojne, predvsem pa je dala poudarek časti libuška godba na pihala. Pri maši zadušnici, na domu in ob grobu pa je libuški ozir. pliberški mešani zbor zapel v zadnje slovo občuteno pretresljive žalostinke.

Lik rajnega je predstavil g. župnik Kulmež in se zahvalil za njegovo delo v podružni cerkvi kot dolgoletnemu mežnarju. Počastili so ga tudi g. duhovniki iz sosednjih far, saj so bili vsakoletni Božičevi gostje ob priliki dnevnega češčenja. Ob odprtem grobu sta poslovilne besede spregovorila rajnemu tudi pliberški župan g. Mory in občinski odbornik sosed Bricov France.

Božičev oče naj si po trudapolnem življenju in trpljenju zadnjih mesecev na bolniški postelji, odpočije v miru pri Bogu.

Ženi Heleni in celi družini izrekamo sožalje sosedje in prijatelji.

Iskreno sožalje izreka ženi in družini tudi Naš tednik, saj je bil rajni Božičev oče dolgoletni naročnik lista.

Dom v Tinjah vabi na

TEČAJ IN SREČANJE GOZDARJEV

„Gozd — zeleno zlato“

Gozdni delavci in gozdarji, ki preživijo zaradi svojega poklicnega dela največ časa v gozdovih, so tesno povezani z vsemi čudi narave, ki se odkrivajo samo tistim, ki imajo posluh za tenke zvoke čudovite harmonije božjega stvarstva in ki imajo odprte oči za neštevilno različnost in bogastvo rastlinskega in živalskega sveta.

Spored:

primerna meditacija o naravi
referat in strokovni film

V sredo, 13. febr. 1974, od 16.30 do 21. ure

SREČANJE GASILCEV

„Straža sv. Florijana“

Na gasilce so vsi ponosni, kadar nastopijo v svojih uniformah. A še bolj so jim hvaležni tisti, ki jih prizadene kaka nesreča, požar, poplava ali kaka druga nezgoda.
Teh naših požrtvovalnih mož ne smemo prezreti v tinjskem programu.

Spored:

uvodni govor, film, skupen obed in še kaj.

V nedeljo, 10. febr., od 14.30 do 22. ure

Ravnatelj Franc Aichholzer - devetdesetletnik

Očaka koroških slovenskih učiteljev gledamo v našem prijatelju. Dne 12. februarja 1884 v Dobju pri Ločah se je rodil in njegova žvljenjska pot je bila polna ostrega kamenja. Vse težave pa niso bile v stanu zlomiti njegove delovne moči in volje. Težave so se pričele že na celovškem učiteljišču in so bile spremljevalke na vsej poti. Nekaj časa je poučeval v Narodni šoli v Št. Jakobu, nato v Kotljah, kjer je bil njegov učenec tudi Prežihov Voranc.

V plebiscitni dobi mu je bilo poverjeno mesto okrajnega šolskega nadzornika za okraj Borovlje. Po končanem plebiscitu tudi za njega ni bilo mesta v koroški deželi in tako je ostal štiri dolga leta brez službe in brez zaslužka. Naš prijatelj pa se ni predal brezdelju in obupu, pač pa je zagrabil za delo, kjer se je pojavila potreba. Bil je med prvimi, ki so snovali obnovitev „Političnega in gospodarskega društva“, ki je na prvih deželnozborskih volitvah leta 1921 nastopilo samostojno in tako so dobili Slovenci dva zastopnika v koroškem deželnem zboru. Tedaj si je Aichholzer postavil prvi spomenik, saj je on rodil zamisel novega lista „Koroški Slovenec“ in ker na Koroškem ni našel tiskarne, se je podal na Dunaj v češko tiskarno in bil tam prvi urednik lista.

Po štirih letih so mu določili učiteljsko mesto v Eisentrattenu, kjer je našel med tamošnjimi domačini dobre prijatelje. Sledilo je službeno mesto v Zgornji Beli pri Beljaku. V Beljaku smo se ponovno srečavali z zdravnikom dr. Kreinerjem in čez Dobravo poromali k loškemu dohtarju in maloškemu fajmoštru in se znašli na kegljišču pri Nontu. Tudi rajni Mager si je vzel urico časa, da je posedel v naši družbi.

Prišlo je usodno leto 1938. Prvi je moral iz Beljaka zdravnik Janahov Joza, ki je bil po drugi svetovni vojni primarij bolnice v Korneuburgu. Kmalu za njim sem bil jaz na vrsti in kot tretji iz naše druščine je bil 1. septembra 1939 odpeljan Aichholzer v koncentracijsko taborišče Buchenwald.

Po končani moriji smo se zopet znašli na Koroškem in tu je Aichholzer dobil mesto ravnatelja ljudske šole v Ločah in bil soudeležen pri izdelavi osnutka obvezne dvojezične šole, ki je bila na Koroškem v veljavi do 22. septembra 1958.

Tu si je postavil ravnatelj Aichholzer svoj drugi spomenik. Šolnik je bil z dušo in telesom in spoznal, da manjka čtiva za pouk slovenščine na ljudskih in glavnih šolah. Začel je izdajati „Mladi rod“. List izhaja že dvajset let in število sotrudnikov raste in vsebina lista je od številke do številke pestrejša. Koroški učitelji se zavedajo, da vestno držijo tradicijo očaka Aichholzerja.

Tudi Naš tednik se pridružuje številnim gratulantom z željo, da bi še zdrav in čil dočakal starost svojega baškega prijatelja Trunka. Ti.

Maturanti Slovenske gimnazije vabimo vse prijatelje, starše in rojake na tradicionalni

gimnazijski ples

22. februarja 1974, ob 20. uri v Delavski zbornici (Arbeiterkammer) v Celovcu.

Igrala bosta znana ansambla **„Murka“ Lesce** in **„The Rolletts“** iz Št. Vida ob Glini.

Slovensko prosvetno društvo v Borovljah vabi na veseloigro

„Micki je treba moža“

v nedeljo, dne 17. februarja 1974, ob pol treh popoldne pri Cingelcu na Trati.

Gostuje: Farna mladina iz Št. Janža v Rožu.

Ljubitelji smeha prisrčno vabljeni!

Objava

Po nalogu ministrstva za prosveto je določen čas vpisovanja v Enoletno gospodinjsko šolo in v novoustanovljeno triletno Strokovno šolo za ženske poklice šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu, od 11. februarja do 1. marca. Naknadne prijave se bodo sprejemale samo še v izjemnih slučajih.

V obe šoli so lahko sprejete učenke, ki so končale 8. stopnjo obvezne šole to je 8. razred ljudske šole ali 4. razred glavne šole ali gimnazije. Pouk je dvojezičen.

Prijavi naj bosta priložena krstni in domovinski list.

Priv. Fachschule für wirtschaftliche Frauenberufe des Konventes der Schulschwestern,
9184 St. Jakob.

Strokovna šola za ženske poklice šolskih sester,
9184 Št. Jakob v Rožu

Slovensko kulturno društvo Globasnica vas vabi na

pevski koncert

moškega pevskega zbora „Slava Klavora“ iz Maribora, ki je eden najboljših zborov v Jugoslaviji.

Koncert bo v nedeljo, 17. februarja 1974, ob 14.30 pri Šoštarju v Globasnici.
Ljubitelji slovenske pesmi prisrčno vabljeni!

Farna mladina v Št. Lipšu vabi na

pevski koncert

ki bo v nedeljo, 10. februarja 1974, ob 10. uri dopoldne v farni dvorani v Št. Lipšu.

Nastopa: Moški akademski zbor graških študentov pod vodstvom Aleša Schusterja.

Prisrčno vabljeni!

Katoliško prosvetno društvo „Drava“ v Žvabeku vabi na

pevski koncert

ki bo v nedeljo, 10. februarja 1974, ob pol treh popoldne v farni dvorani v Žvabeku.

Nastopi: moški akademski zbor „graških študentov“ pod vodstvom Aleša Schusterja.
Ljubitelji lepe pesmi prisrčno vabljeni!

Vabimo Vas na

ustni ples

v soboto, dne 16. 2., v gostilni RUTAR v Žitari vasi.

Igra in poje po Vaši želji Koroški kvintet.

Vsi prisrčno vabljeni!

Gostilničar Vladimir Rutar

Katoliška mladina v Št. Jakobu vabi na

mladinski ples

ki bo v nedeljo, dne 10. februarja 1974, ob 19. uri pri Antoniču na Reki.

Igrajo: The Butterflies

Vljudno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „DANICA“ — Št. Vid v Podjuni vabi na

ples „Danice“

pri Voglu v Št. Primožu
17. februarja 1974, ob 19.30

Ob našem kulturnem prazniku

„Ljubiti in spoštovati Prešerna, POMENI LJUBITI IN SPOŠTOVATI SLOVENSKO BESEDO“

Obletnico smrti velikega pesnika dr. Franceta Prešerna, 8. februarja, proslavljajo vsi Slovenci doma in po svetu. Ta dan je bil proglašen v zadnjem letu vojne vihre, točneje 1. februarja 1945, za kulturni praznik slovenskega naroda. Prešeren je osrednje žarišče in temelj naše kulture in celo v času narodno osvobodilne borbe se je slovenski narod prav povsod spominjal pesnika-genija.

Prešeren je bil Gorjanec, rodil se je v Vrbi, umrl v Kranju. Ves čas svojega življenja pa je bil in ostal Slovenec, zvest svoji misli, besedi in ideji, svojemu svetovnemu nazoru. Življenje bi se mu dostikrat lahko drugače zasukalo, pa se je raje žrtvoval za idejo, za svoja načela. „Spoštovati Prešerna-pesnika in Prešerna-človeka se pravi spoštovati človeško besedo in spoznati pomen in potrebo trpljenja za idejo. Prav pojmiti Prešerna se pravi pojmiti sebe in vzeti svojo usodo nase, pa naj bo še tako bridka...“ Tako je spregovoril Oton Župančič že pred štirimi desetletji.

V naslednjem prinašamo prispevek h kulturnemu prazniku našega zvestega dopisnika R. K. Iz „Deutsche Monathschrift aus Kärnten“ je vzel članek znanega nemškega koroškega publicista Vinzenza Rizzija. (Op. ured.)

Poezije doktorja Franceta Prešerna

(Ljubljana 1847)

Pusti peti mojga slavca,
Kakor sim mu gerlo vstvaril.

Mi smo naslovu teh poezij leto, v katerem so na svitlo prišle, pristavili, in ne zastonj. Studi se nam, ako knjigo, izverstno v roke vzamemo, na ktero je popred cenzura oskrunjeno roko položila. Pa pesnikovega duha ni mogla cenzura oklenuti, in vsaka pesmica, naj bode še tako nedolžna, proti naravnost vohanju cenzure. Te pesmi je spisal slovenski pesnik, rojen v nar lepškem kraju Kranjskega, blizu Bleda. Izobraženost cele Evrope je bila v njem zjedinjena, s ktero je svoje pesniška dela, mlado cvetje svoje domovine okinčal, za ktero je njegovo serce gorelo.

Zasluge Prešerna za slovensko slovstvo in njegov pesniški duh naj bode predmet teh verstic.

Naj popred moramo opomnuti, da mi to knjigo le po tisti meri merimo, s ktero se pervi pesniki vsacega naroda merijo. In njegova stopnja, na ktero tega moža že zavolj pesniškega duha postaviti moramo, se s premišljevanjem, s kako pripomočjo da se je tako visoko dvignul, le še povišati mora. Slovenski pesnik ni najdel izobraženega jezika, da bi bil zanj mislil in delal, v slovenskem jeziku ni bilo ničesar, kar bi se bilo med izobraženo slovstvo šteti zamoglo, ker se clo pesmi mnogoobdarjenega Vodnika v zapopadku in obliki le malo čez narodno pesništvo dvignejo. S to se ve da bogato pa neobtesano pripravo je Prešeren čudeže delal. **On je v slovenski jezik vpeljal sonet, vsemverstni red, tercino, špansko asonanco in orientalsko gazelo in ne v razderti, tim več v popolnoma doveršeni obliki.**

Primerno podobo je izvolil za krasno zgodovinsko pesem kakor tudi za grenko satiro, za balado narodno soglasje in za pesmico posebno poljudno mero. Kdor previdi, koliko stvarne moči je v to potrebno, bo gotovo naše mnenje poterdil, ki smo ga zgorej izrekli. In to vse v čisto slovenskem jeziku, tako, da se včasih v nar občutljivših in krasniših versticah kaki besedici posmehljamo, ktero v domačem življenju za drugo pomenko rabimo, pri vsem tem pa vendar moramo obstati, kako srečno in vpodobno jo pesnik rabi. Ako poštenje, pravico in učenost samice imenuje, bi se to le slabo z „verlassene Braute“ ponemčilo „alte Jungfern“ bi bilo zraven krivega pomenka že preveč zaničljivo. Take prednosti ima gotovo neizobražen jezik, ker je vsak izrek takorekoč ravno iz drevesa odtergan sad, v izobraženih jezikih pa so pravi pomenki že predaleč od debla.

Pa mi se ne čudimo samo temu v Prešernovih poezijah, ampak tudi izvirne misli so, ktere dovolj pričajo, kako velik duh da je v njem prebival. Ker bomo poznej še priložnost imeli od tega več govoriti, tu le to opomnemo da akoravno je za svojo domovino ves gorel, ga vender tista enostranost ni vodila, ki se vsacemu tujemu izobraženju zoper stavi z besedo: Bolše nobeno izobraženje kakor tujo. V vsih njegovih zabavlicah zastonj le eno besedico išemo, ki bi se tako razložiti dala, ako nam kdo zaverne, da mu kaj taciga zavolj cenzure ni bilo mogoče storiti, mu odgovorimo, da je bil Prešeren kos svoje mnenje vsaki cenzuri vkljub izreči.

Mi moramo zdaj, ko je med Slovenci neka zavolj teških krivic, ki so jih terpeli, al vonder prenapeta občutnost, toliko bolj na Prešerna opomniti, in tiste, ki „nemško izobraženje“ „nemško nravo“ brez pomisleka zaničujejo, prositi, se na nemški sonet Prešerna ozreti, kjer od nemške „dojnice“ vse drugače govori. Da bi se Slovenci prepričali, da je zanje le tista pot srečna, po kterej je Prešeren hodil, da bi med Slovenci visoko obdarjen Koseski po stopnjah Prešerna hodil!

Ako pa on v njegovi scer krasni pesmi (jesen 1848) „slavenski jug“ za boj proti Madjarom vnema, Slovane opomina madjarski strupeni zob iz svojiga mesa izbiti, in se clo na Svatopluka pozove, se take pesniške igrače scer ne smejo pomembne imenovati, vonder moramo pesnika opomnuti, da ni njegov poklic, k divjosti naroda pripomoči.

Pregledali smo tedaj lupino, odpremo jo in pokusimo tudi jedro.

V tej zadevi moramo nago resnico izreči: Prešeren je bil kar ga je, pevec ljubezni! Okrog ljubezni se vse pesmi verte! Cel zvezek pesem od ljubezni, le tu in tam kaka ojstra pušica! Kako prazno! Kdo bo današni

Rojstna hiša Franceta Prešerna

dan kaj takega bral! Mi prosimo le v roke vzeti, le odpreti knjigo, zadosti! ne boš bral, ampak prebiral.

Potrebno se nam zdi pri tej priči omeniti, kar je Herder od Petrarka govoril: Ne verjemite da je bil Petrarka samo pesnik ljubezni! Petrarka je bil v vsakem oziru mož, ki je s kralji in cesarji čez usodo Evrope govoril, učenost in nadahnutje vsih prijatlov podpiral. Brez ovinka v vsakem oziru mož — in vonder Petrarka.

Akoravno Prešeren ni bil v takem stanju, da bi zamogel s kralji in cesarji čez usodo Evrope govoriti, je bil vonder popolnoma mož, ki je vse veličansko in krasno v sebi nosil in s tem svoje pesmi napolnil. Ker to moramo od pesnika tirjati, da svoje žlahtno serce pokaže, in ako Hegel (10. zvezek st. 307.) Shakespear-a hvali, da on značaj Romea, kteriga glavno prizadevanje je ljubezen v naj raznejših zadevah, do staršev, prijatlov, oprodov, v dvoboru i. t. d. vedno vredno in žlahtno v globoki občutljivosti pred oči postavi se to ne tirja samo od junaka ljubezni v pesmi, ampak tudi od pesnika ljubezni, ako hoče stanovitno našega dopadajenja deležen biti.

Občno nravno dopadajenje v glavno prizadevanje, v ljubezni namreč Prešeren kaj dobro vplete, posebno v krasnem „sonetnem vencu“ se ljubezen do domovine z ljubeznijo do ljube, in usoda domovine s tožbami serčnih bolečin v čudopolni harmoniji veže.

Med pismi, ki so vseskozi polne pevskega soglasja, **„Sila spominja“** vsako serce presune. **„Mornarja“,** nobena pesem ne doseže, pesem na smert njegovega prijatla A. S. toži neskončnega vžalenja čez vse, za kar človeško srce goreti zamore. **„Nezakonska mati“** se sme ponosno Goethetu na stran postaviti, samo da je pesem poslednega bolj živa in derzna. Prešernova pa ima to prednost, da je bolj v narodnem duhu. Tako bi le krajnska nezakonska mati pela. Potem slede balade in romance, ki pesnika naravnost v pervo versto pevcev postavijo: Le v povodnem možu, in „Turjaški Rozamundi“ je vzel Prešeren predmet iz nekdanjosti, sicer pa iz sedanjih časov. Balada „Zdravilo ljubezni“ se zamore najlepšim Uhlandovim na stran postaviti.

V „Ženski zvestobi“ je neka enakost z grenkimi baladami njegovega rojaka Auersberga (Anastazija Grüna), vonder s tem ta pesem nič ne izgubi. Povsod pa se moramo čuditi popolnosti slovenskega obraza in obleke, in sicer posebno v ravno imenovani pesmi. Ako prestavljeno Bürgerjevo Leonoro bereš, boš mislil, da je izvirno delo.

Med pesmimi raznega zapopadka je posebno zabavljica: **„Nova pisarija“** spomina vredna, ktero je v pervih časih pisal, ko se je v njem pesniški duh zbudil. Spisana je z veliko dušno krepostjo in z ojstro precej terdo bistroumnostjo. Da jo zamoremo po vrednosti ceniti, je potreba, da popred okolšine tiste dobe vemo.

Takrat je krajnsko duhovstvo, ki je v dukovnih zadevah vse hvale vredno v slovstvu nekoliko krivo pot nastopilo, in to je bilo prijatlem slovstva toliko teže, ker je bilo duhovstvo takrat edino, ki se je za izobraževanje domačega jezika trudilo. Pa ravno zato, ker se je le duhovstvo s slovstvom pečalo, in samo molitvene bukvice izdajalo, je malo upa stavilo na posvetno slovstvo, na romance in zaljubljene pesmi, nezaupanje, ki je izviralo iz pomanjkljivega lepoznanskega izobraženja in iz nerazločka pravega narodnega slovstva in tako imenovanih podučivnih knjig za ljudstvo. To se je zdaj na bolše premenilo, in torej naj bode ta zabavlica le spominek nekdajnih časov. Tudi balada **„Orglar“** to zadeva, pa ne tako ojstro. Gazele so popolnoma. Tudi Slovenec sme z Nemcem reči: **Glej podoba je naša!**

Naj globokejše serčne čute in najbolj zrele dušne misli je pesnik v svoje sonete vdihnil. Pesnik, obdarovan z tanjšim sluhom za pesniško lepoglasje je bistvo pred in -protistavka tako natanjko spoznal, da se mu le redko kdo na stran postaviti zamore, in zares popolnoma sonete pisal, v kterih se najglobokejša reka čutljivosti po vozkem žlebu mirno vije. Najlepše izbrati bi bilo težko.

Vzemi v roko in beri! Najzadnja pesem **„Kerst per Savici“** je zgodovinskega zapopadka. Nje predmet je pad poganstva na Kranjskem in notranji veličanski boj predstavljenih oseb med novim in starim, dokler da novo za boljše spoznano zmaga in staro pade.

Kraj dogodbe je pesnik s posebno ljubeznijo popisal. Krasno okolico bleskega in bohinskega jezera, saj je to njegova domovina, v kterej mu je zibelka tekla. Bilo je v jeseni pretečenega leta, ko sim te rajske kraje vidil, in v teh krajih mi je bila v sercu njegova krasna pesen. Jasno je bilo nebo, po bleškem jezeru je plaval čoln napolnen z veselimi pevci. Slovenske pesmi so donele in zraven nadušne pesmi: „Živi, živi duh slovenski“ so se tudi tvoje ljubljenec Slovencev razlegale. **„Mornar pod oknam“** i. t. d. ki so se med prosto ljudstvo razširile.

Takrat je pesnik še pravdosrednik v Kranju bil. Steza življenja mu ni bila ravna, saj je bil pesnik — pa to je stara reč, — že v prejšnih časih so ga poznali, da je svobodo ljubil torej preganjali — pa to je tudi stara reč. Pa saj so zdaj drugi časi. Kaj ne! Letos mesca februarja je pesnik umerl. Naj vživa mir in čast! (Rizzi.)

PRIPIS

Iz članka, ki ga je zapisal Rizzi je razvidno, da nam je mojster pesmi dal več kot smo pričakovali. Pisec članka ga je visoko povzdignil in ga postavil vzporedno s Goethejem in s slavnim italijanskim pesnikom Petrarko. Prešeren pa se je izkazal tudi kot ljudomil v srcu dober človek.

Leta 1848 je imel dr. France Prešeren za pisarja, sina svojega pokojnega prijatelja Andreja Smoleta. Mladeniča so zadela vojaška leta in moral je v Ljubljano k naboru. Pri Virantu so ga potrdili in ko Prešeren to zve, zasvetile so se mu solze v očeh in takoj ga je hotel odkupiti. Osemsto goldinarjev imam k sreči ravno pri sebi, dajte mi mladeniča nazaj! Toda žal da se tistega leta, ko so bile homatije z Italijo, noben odkup ni dovolil in se tudi Prešernu prošnja ni mogla ugoditi. Toliko je pa vendar le preprosil, da so mladeniču za mesec dni dali dopusta. Osemsto goldinarjev je bil takrat lep denar, s katerim si lahko kupil 20 krav. Kje tak je še med nami? Mislim, da ga ni, ki bi toliko žrtvoval za svojega uslužbenca. Tudi to je lepo spričevalo za njega.

Iz starih zarumenelih listov zbrskal,

R. K.

Dr. Riesenfeld član slovenskega PEN-kluba

Slovenski PEN-klub je na svojevrsten način odlikoval avstrijskega generalnega konzula v Ljubljani dr. Heinricha Riesenfelda, s tem da ga je sprejelo v članstvo zgoraj imenovanega Kluba. S tem odlikovanjem so mu izkazali posebno čast za zasluge, ki jih ima dr. Heinrich Riesenfeld v kulturnih odnosih med Slovenijo in Avstrijo, kajti avstrijski generalni konzul sila ceni slovensko kulturo in slovenski jezik.

Dr. Riesenfeld je za člane slovenskega PEN-kluba in druge osebnosti kulturnega življenja, med katerimi so bili tudi zastopniki koroških Slovencev, priredil 6. februarja velik sprejem. (Obširneje o tem bomo poročali prihodnjič.)

Literarni večer v Šmihelu

Vnedeljo, dne 3. februarja, je Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu pri Pliberku vabilo na literarni večer, da bi na ta način proslavilo slovenski kulturni praznik in hkrati predstavilo vrsto novih knjig, ki jih je dobila šmihelska potujoča knjižnica.

Na začetku je domači pevski zbor zapel dve pesmi po besedilu Franceta Prešerna in se s tem poklonil 125-letnici smrti našega največjega pesnika. Obiskovalce literarnega večera, ki so se zbrali v nenavadno velikem številu in nastopajoče je pozdravil predsednik društva Fric Kumer. V imenu Krščanske kulturne zveze pa je spregovoril njen podpredsednik dr. Janko Zerzer.

Ravnatelj slovenske gimnazije dr. Pavle Zablatnik je podal kratek, a kljub temu zelo informativen in živ pregled slovenske književnosti od začetkov v dobi reformacije pa do najnovejšega časa. Veliko pozornost sta med drugim zbudili faksimilirani izdaji dveh knjig, ki jih je predavatelj prinesel s seboj: prve slovenske tiskane knjige, Trubarjevega Katekizma ter imenitne Dalmatinove Biblije. Vmes pa je brala primere iz slovenskega slovstva ga. Anita Hudl, med drugim iz Prešernovih Poezij ter vedno spet pretresljivo Cankarjevo črtico »Skodelica kave«.

Iz svojih del sta brala nato dva mlada koroška ustvarjalca, oba absolventa Slovenske gimnazije: kaplan Mirko Isop s pretežno aktualno tematiko ter učitelj Stane Wakounig, katerega odlikuje izredno kritičen pogled na svet okoli nas.

Uspeli večer se je končal v ljubeznivi domačnosti, ko je izven programa prebral Mirko Kumer pesniški poizkus člana šmihelskega društva Janeza Pernata ter pesem nekega anonima o »tablarjih«.

Vodstvo „Otroške mladine“ objavlja:

„POKAŽI, KAJ ZNAŠ!“

Pod tem geslom se bomo na praznik sv. Jožefa, 19. marca, zbrali v Šmihelu k

„TEKMOVANJU KRAJEVNIH OTROŠKIH SKUPIN“

Pomerili se bomo: v petju, recitacijah, risanju in spretnostih.

Voditelje otroških skupin prosimo, da javijo k sodelovanju svoje skupine oziroma posameznike, ki bi tekmovali za dotični kraj, najkasneje do 20. februarja tega leta, na naslov: „Vodstvo otroške mladine“, Viktringer Ring 26, 9020 Celovec — Klagenfurt.

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT (KELAG)

Bekanntmachung

Das Bundesministerium für Handel, Gewerbe und Industrie hat unserer Gesellschaft nach durchgeführtem Vorprüfungsverfahren sowie auf Grund der Begutachtung des Antrages und des Ergebnisses des Vorprüfungsverfahrens durch die Preiskommission unter Einbeziehung der volkswirtschaftlichen Erfordernisse laut Bescheid vom 30. Jänner 1974, Zl. 117.842/1-II-17 P/74 gemäß § 2 Abs. 1, § 3, Abs. 1, 2 und 7, § 3 b, Abs 1, sowie § 8 des Preisregelungsgesetzes 1957, BGBl. Nr. 151 in der derzeit geltenden Fassung, für die Versorgung mit elektrischer Energie und der damit im Zusammenhang stehenden Nebenleistungen

ab 1. Februar 1974

neue Tarife und Preise genehmigt wie folgt:

A) Tarife für allgemeine Abnehmer

I. Haushaltstarif (H)

Der Haushaltstarif wird für die Abrechnung des Bezuges elektrischer Energie für Wohnungen angewendet, die Haushaltszwecken (eigener selbständiger Haushalt) dienen und im üblichen Rahmen mit Stromverbrauchseinrichtungen ausgestattet sind, daher z B. nicht Saunas und Schwimmbäder.

Der Strompreis setzt sich aus einem Jahresgrundpreis, einem Zuschlag zum Jahresgrundpreis gemäß VIII/7 (Meßpreis) und einem Arbeitspreis zusammen. Der Jahresgrundpreis wird in Teilbeträgen entsprechend der Zahl der Verrechnungsabschnitte eingehoben.

Die Höhe des Jahresgrundpreises wird durch die Anzahl der Tarifräume bestimmt.

1. Die Verrechnung erfolgt nach folgendem Tarif:

Als monatliche Teilbeträge des Jahresgrundpreises werden eingehoben:

Tarif I	Nettopreis	8% USt.	Bruttopreis
Für jeden Tarifraum	S 7.50	S 0.60	S 8.10
Der Arbeitspreis beträgt 78 g/kWh 6.24 g/kWh 84.24 g/kWh			
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet.			
Tarif II			
Für jeden Tarifraum	S 9.–	S 0.72	S 9.72
Der Arbeitspreis beträgt 73 g/kWh 5.84 g/kWh 78.84 g/kWh			
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet.			

2. Als Tarifraum gilt unabhängig davon, ob in dem betreffenden Raum eine elektrische Installation vorhanden ist oder nicht:

a) jeder bewohnbare Raum ab 6 Quadratmeter Grundfläche;

b) jede Küche, jede Kochnische oder ähnliches, wie z. B. Kochecken, unabhängig von der Größe der Grundfläche;

c) bei einem bewohnbaren Raum von mehr als 30 Quadratmeter Grundfläche gelten je angefangene weitere 30 Quadratmeter Grundfläche als ein Tarifraum.

3. Nicht als Tarifräume gelten:

a) bewohnbare Räume von weniger als 6 Quadratmeter Grundfläche;

b) Hausflure, Vorzimmer, offene Veranden, Badezimmer, Toiletten, Keller- und Bodenräume, Waschküchen, Holz-, Kohlen-, Heiz- und ähnliche Räume;

c) Garagen, die nicht gewerblich genutzt werden;

d) vieh-, land- und vorratswirtschaftlich genutzte Räume des Haushaltes, wie Ställe, Scheunen, Vorrats- und Futterkammern.

Die unter b) bis d) genannten Räume bleiben nur solange außer Ansatz, als sie vorwiegend den bezeichneten Zwecken dienen.

4. Stiegenhäuser in Ein- und Zweifamilienhäusern rechnen als ein Tarifraum.

5. Stiegenhäuser, Außenbeleuchtungsanlagen und gemeinschaftlich benützte Anlagen in Mehrfamilienhäusern werden nach dem Gewerbetarif abgerechnet.

6. Soweit einzelne Räume in Wohnungen gewerblichen oder beruflichen Zwecken dienen (z. B. Werkstätten, Läden, Büros, Ordinationen, Amts-, Sprech- Wartezimmer usw.) oder Anschlußwerte aufweisen, die das übliche oder der Kelag zumutbare Maß überschreiten z. B. Saunas und Schwimmbäder, wird hiefür der Grundpreis nach dem Gewerbetarif berechnet.

7. Als gewerbliche Nutzung zählt nicht die vorübergehende Vermietung von höchstens drei Wohnräumen mit einer für die Fremdenbeherbergung üblichen Ausstattung. Zur üblichen Ausstattung zählen beispielsweise nicht: elektrische Koch- und Wärmegeräte.

II. Gewerbetarif (G)

Der Gewerbetarif wird für alle gewerblichen, beruflichen und ähnlichen Anlagen die nicht als Haushalt oder Landwirtschaft anzusehen sind, angewendet. Dazu gehören auch Anlagen nicht gewerblichen Charakters, wie z. B. Schulen und Kirchen.

Der Strompreis setzt sich aus einem Jahresgrundpreis, einem Zuschlag zum Jahresgrundpreis gemäß VIII/7 (Meßpreis) und einem Arbeitspreis zusammen. Der Jahresgrundpreis wird in Teilbeträgen entsprechend der Zahl der Verrechnungsabschnitte eingehoben.

Die Höhe des Jahresgrundpreises richtet sich nach dem Tarifanschlußwert.

1. Die Verrechnung erfolgt nach folgendem Tarif:

Als monatliche Teilbeträge des Jahresgrundpreises werden eingehoben:

Lichtanlagen	Nettopreis	8% USt.	Bruttopreis
Für je angefangene 100 Watt des Tarifanschlußwertes	S 14.80	S 1.18	S 15.98
Der Mindestgrundpreis beträgt	S 14.80	S 1.18	S 15.98
Der Arbeitspreis beträgt 78 g/kWh 6.24 g/kWh 84.24 g/kWh			
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet.			
Kraft-, Wärme- und sonstige Anlagen			
Für je 0.5 kW des Tarifanschlußwertes	S 26.50	S 2.12	S 28.62
Der Mindestgrundpreis beträgt	S 26.50	S 2.12	S 28.62
Der Arbeitspreis beträgt 78 g/kWh 6.24 g/kWh 84.24 g/kWh			
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet.			

2. Bei der Ermittlung des Tarifanschlußwertes bei Lichtanlagen werden Lampen bis 75 Watt mit einem durchschnittlichen Anschlußwert von 50 Watt, Lampen mit einem Anschlußwert über 75 Watt mit ihrem tatsächlichen Anschlußwert herangezogen. Beleuchtungskörper mit mehreren Lampen (z. B. Luster) gelten als eine Lampe.

3. Sind in einer Kraftanlage mehrere Verbrauchseinrichtungen vorhanden, die gleichzeitig in Anspruch genommen werden können, so wird der Tarifanschlußwert wie folgt ermittelt:

a) die Verbrauchseinrichtung mit der größten Nennleistung mit dem vollen Anschlußwert;

b) die zweite Verbrauchseinrichtung mit gleich großer oder nächst kleinerer Nennleistung mit zwei Dritteln ihres Anschlußwertes;

c) jede weitere Verbrauchseinrichtung mit einem Drittel ihres Anschlußwertes.

Wird die gleichzeitige Benützung aller Verbrauchseinrichtungen durch technische Vorrichtungen (plombierte Umschalter) ausgeschlossen, so ist die Gruppe der Verbrauchseinrichtungen mit dem größeren Tarifanschlußwert maßgebend.

Falls eine Arbeitseinheit aus mehreren Verbrauchseinrichtungen besteht, die zwangsläufig gleichzeitig betrieben werden, ist die Summe der Einzelanschlußwerte für die Berechnung des Tarifanschlußwertes maßgebend (Arbeitsstraße).

4. Sind bei der Ermittlung des Anschlußwertes Umrechnungen erforderlich, so gilt 1 PS = 1 kVA = 0.75 kW. Bei Lichtbogenschweißumspannern (Schweißigel) gilt 1 kVA Kurzschlußleistung = 0.5 kW. Bei Widerstandsschweißmaschinen gilt 1 kVA Kurzschlußleistung = 1 kW. Der Tarifanschlußwert von Kraftanlagen ist auf 0.5 kW auf- oder abzurunden

5. Bei der Berechnung des Jahresgrundpreises bleiben Elektrowärmegeräte, die nur in Zeiten schwacher Last benützt werden, außer Ansatz.

Für Elektromotoren, die mit dem Elektrowärmegerät verbunden sind, und für Schweißgeräte gilt diese Bestimmung nicht.

6. Desgleichen bleiben bei der Berechnung des Grundpreises Motoren und sonstige dem Gewerbekrafttarif zugehörende Verbrauchseinrichtungen mit einer Nennleistung von weniger als 150 Watt außer Ansatz, wenn die Summe der Nennleistungen der in einer Anlage vorhandenen Motoren und Verbrauchseinrichtungen dieser Art 300 Watt nicht übersteigt und ihr Stromverbrauch mit einer anderen Tarifanlage gemeinsam gemessen wird

7. Bei Abnehmern, deren Anschlußwert für Lichtanlagen 5 kV (kVA), für Kraftanlagen 30 kW (kVA) übersteigt, kann auf Wunsch des Abnehmers im beiderseitigen Einvernehmen der Jahresgrundpreis statt nach dem Tarifanschlußwert nach gemessener Leistung in Kilowatt (kW) oder Kilowattampere (kVA) in folgender Weise berechnet werden:

Bei Abrechnung nach gemessener Leistung gelten die für den Tarifanschlußwert festgesetzten Jahresgrundpreise mit einem Zuschlag von 100 Prozent. Bei dieser Art der Verrechnung ist die monatliche Abrechnung eine vorläufige. Zum Ende des Verrechnungsjahres findet eine Endabrechnung statt, bei der der Jahresgrundpreis ermittelt wird.

Als gemessene Leistung gilt der Mittelwert aus den höchsten, in drei verschiedenen Monaten während der höchstbelasteten Viertelstunde gemessenen Leistungen, jedoch mindestens 60 Prozent des erworbenen Anschlußwertes bzw. der bestellten Leistung.

	Nettopreis	8% USt.	Bruttopreis
Der Arbeitspreis beträgt 78 g/kWh	6.24 g/kWh	84.24 g/kWh	
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet			

8. Für Hotels, Gasthäuser, Pensionen und ähnliche Anlagen des Fremdenverkehrs mit begrenzter Saison vom 1. April bis 31. Oktober wird ein Nachlaß von 50 Prozent auf den Jahresgrundpreis des Gewerbetarifes gewährt. Voraussetzung dafür ist, daß außerhalb dieses Zeitraumes die Anlage plombiert ist. Die jeweiligen Kosten für Plombierung und Entplombierung werden separat verrechnet.

III. Landwirtschaftstarif (L)

Der Landwirtschaftstarif wird für die Abrechnung des Bezuges elektrischer Energie für landwirtschaftliche Betriebe mit einer Nutzfläche von mindestens 3 Tarifhektar angewendet.

Der Strompreis setzt sich aus einem Jahresgrundpreis, einem Zuschlag zum Jahresgrundpreis gemäß VIII/7 (Meßpreis) und einem Arbeitspreis zusammen. Der Jahresgrundpreis wird in Teilbeträgen entsprechend der Zahl der Verrechnungsabschnitte eingehoben.

Die Höhe des Jahresgrundpreises wird durch die Anzahl der Tarifhektar bestimmt.

1. Die Verrechnung erfolgt nach folgendem Tarif:

Als monatliche Teilbeträge des Jahresgrundpreises werden eingehoben:

Tarif I	Nettopreis	8% USt.	Bruttopreis
Für die ersten drei Tarifhektar	S 15.60	S 1.25	S 16.85
Für jedes weitere Tarifhektar	S 5.20	S 0.42	S 5.62
Der Arbeitspreis beträgt 78 g/kWh	6.24 g/kWh	84.24 g/kWh	
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet.			
Tarif II			
Für die ersten drei Tarifhektar	S 17.40	S 1.39	S 18.79
Für jedes weitere Tarifhektar	S 5.80	S 0.46	S 6.26
Der Arbeitspreis beträgt 73 g/kWh	5.84 g/kWh	78.84 g/kWh	
Der Meßpreis wird nach VIII/7 verrechnet.			

2. Für die Ermittlung der Anzahl der Tarifhektar wird die gesamte landwirtschaftlich genutzte Fläche, also Äcker, Wiesen, Gärten und Weiden – einschließlich Pachtland –, herangezogen.

Nicht als landwirtschaftlich genutzte Flächen im Sinne des Tarifes gelten Wälder, Gewässer, Ödland, Heiden, Almen, Wege und dergleichen. Diese Flächen bleiben außer Ansatz.

3. Die landwirtschaftlich genutzte Fläche wird auf ganze Hektar auf- oder abgerundet.

4. Die Abrechnung nach dem Landwirtschaftstarif kann jeder Abnehmer beanspruchen, der mindestens 3 Tarifhektar landwirtschaftlicher Nutzfläche bewirtschaftet.

Begehrt ein Abnehmer die Verrechnung nach dem Landwirtschaftstarif, obwohl er weniger als 3 Tarifhektar landwirtschaftlicher Nutzfläche bewirtschaftet, dann muß er nachweisen, daß und warum er trotz der geringen Größe seiner landwirtschaftlichen Nutzfläche als landwirtschaftlicher Abnehmer anzusehen ist. In diesem Falle hat er jedoch den Jahresgrundpreis für 3 Tarifhektar zu bezahlen.

Der Anspruch auf Abrechnung des Strombezuges nach dem Landwirtschaftstarif ist ausgeschlossen, wenn die Landwirtschaft nur nebenbei betrieben wird.

5. Überschreitet der Anschlußwert von Anlagen und Einrichtungen, insbesondere von Motoren, die für den Betrieb der Landwirtschaft oder des zuständigen Haushaltes bestimmte Größe, so wird der Grundpreis für den darüber hinausgehenden Anschlußwert nach dem Gewerbetarif berechnet.

In dem nach der Zahl der Tarifhektar zu entrichtenden Grundpreis sind folgende Leistungswerte und Tarifräume eingeschlossen:

Tarifhektar	größter Anschlußwert in kW	Zahl der Tarifräume nach H-Tarif
bis 5 ha	5.5	7
bis 10 ha	7.5	8
bis 20 ha	7.5	10
bis 30 ha	11.0	12
bis 40 ha	15.0	14
bis 50 ha	15.0	16
bis 60 ha	15.0	18
bis 80 ha	15.0	20
bis 100 ha	15.0	21
über 100 ha	15.0	1 je weitere 20 ha

Die Leistungswerte in kW beziehen sich nicht auf den gesamten Anschlußwert, sondern auf die größte im landwirtschaftlichen Betrieb eingesetzte Anschlußwerteinheit.

Werden obige Leistungswerte oder die Zahl der Tarifräume überschritten, so ist hiefür ein Grundpreis nach dem Gewerbetarif bzw. nach dem Haushaltstarif zu entrichten.

6. Sind mit einem landwirtschaftlichen Betrieb Räume verbunden, die gewerblichen oder sonstigen beruflichen Zwecken dienen, so wird der Grundpreis für sie bzw. für die in ihnen vorhandenen Stromverbrauchseinrichtungen nach dem Gewerbetarif bestimmt, soweit dort nicht wertmäßig überwiegend Erzeugnisse aus eigenem grundpreispflichtigen Boden verwendet werden.

7. Als gewerbliche Nutzung gilt nicht die vorübergehende Vermietung von höchstens drei Wohnräumen mit einer für die Fremdenbeherbergung üblichen Ausstattung. Zur üblichen Ausstattung zählen beispielsweise nicht: elektrische Koch- und Wärmegeräte.

IV. Kleinstabnehmertarif (K)

Es steht dem Abnehmer frei, anstelle der vorstehenden Grundpreistarife den folgenden Kleinstabnehmertarif zu wählen:

	Nettopreis	8% USt.	Bruttopreis
Der Strompreis setzt sich zusammen aus einem Arbeitspreis, der	S 2.90/kWh	S 0.23/kWh	S 3.13/kWh
beträgt, und einem Meßpreis gem. VIII/7.			

Für Zusatz- und Reserveversorgung besteht kein Anspruch auf den Kleinstabnehmertarif.

V. Nachtstromtarif (N)

Der Nachtstromtarif wird nur für Wärmespeicher, die der Raumbeheizung dienen, für Heißwasserspeicher, Futterdämpfer usw. bei Beschränkung der Abnahme ausschließlich auf einen zwischen 22.00 und 6.00 Uhr liegenden Zeitraum, gewährt.

	Nettopreis	8% USt.	Bruttopreis
Der Strompreis setzt sich zusammen aus einem Arbeitspreis, der	43 g/kWh	3.44 g/kWh	46.44 g/kWh
beträgt, und einem Meßpreis gem. VIII/7			

VI. Blindstromtarif (B)

Die unter den Abschnitten I. bis V. genannten Tarife haben zur Voraussetzung, daß die Abnahme der elektrischen Energie mit einem nicht ungünstigeren Leistungsfaktor als cos phi = 0.85 und für Beleuchtungszwecke praktisch induktionsfrei erfolgt. Der Mehrverbrauch an Blindarbeit über 62% der Wirkarbeit wird dem Abnehmer verrechnet.

	Netopreis	8% USt.	Bruttopreis
Der Blindstrompreis setzt sich zusammen aus einem Arbeitspreis der	28 g/Blind-kWh	2.24 g/BkWh	30.24 g/BkWh
beträgt, und einem Meßpreis gem. VIII/7.			

VII. Pauschaltarif P)

Die Kelag ist nicht verpflichtet, die Stromlieferung an neue Abnehmer nach dem Pauschaltarif abzurechnen. Soweit bestehende Anlagen nach diesem Tarif versorgt werden, ist die Kelag berechtigt, nach Ablauf einer dreimonatigen Kündigungsfrist das Pauschalabkommen zu lösen.

Ab diesem Zeitpunkt ist die Kelag verpflichtet, gemäß § 29, 1 des Landeselektrizitätsgesetzes 1952, LGBl. Nr. 7/1953, die Stromlieferung nach einem Zählertarif abzurechnen.

Der Pauschaltarif ist ein Jahrestarif. Die Pauschaltarifsätze sind monatliche Teilzahlungen auf das Jahrespauschale

Die Pauschalierung der Lichtanlagen erfolgt im allgemeinen je nach ihrer Verwendungsart nach folgender Abstufung:

Stufe I: Vorrats- und Lagerräume, Keller, Aborte, deren Lichtanlagen nur wenig gebraucht werden, Badezimmer, Waschküchen (in Häusern mit höchstens vier Parteien), Kanzleien Geschäftsräume, Werkstätten, die spätestens um 18 Uhr geschlossen werden, Ferner Schlaf-, Besuchs- und Dienstbotenzimmer. Im allgemeinen werden Schlaf-, Besuchs-, Schreibzimmer oder Räume mit ähnlicher Verwendung erst dann in Stufe I eingereiht, wenn je nach Ausnützung und Umfang der Wohnung mindestens zwei oder mehr Wohnräume bereits nach Stufe II in Verrechnung stehen

Stufe II: Wohn- und Kinderzimmer, Küche und Wohnstuben, vermietete Zimmer, Vorhäuser, Gänge, Treppen in Häusern bis zu vier Parteien, Fremdenzimmer in Hotels und Pensionen, Stallungen.

Stufe III: Vorhallen Gänge, Treppen, Aborte in Gasthäusern und Hotels, Restaurationslokalen, Bier,- Wein- und Kaffeewirtschaften, dunkle Geschäftslokale, Lesesäle, Rauch- und Spielzimmer, Küchen und Abspülräume in Hotels und Gastwirtschaften sowie alle sonstigen öffentlichen Räume, die viel Licht brauchen.

Für Wohnungen, Werkstätten, Läden, Verkaufshallen, Lagerräume, Kontors in nicht heller, freier Lage erfolgt bei höherer Benützungsdauer, als in den vorstehenden drei Klassen vorgesehen, eine entsprechend höhere Einschätzung.

Für öffentliche Beleuchtung in Ortschaften werden Lampen, die der öffentlichen Beleuchtung dienen, eingereiht: Bei einer Brenndauer bis 24 Uhr (halbnächtig) in Stufe II, ganznächtig in Stufe III

Die Kelag ist berechtigt, die Übereinstimmung der Lampenleistungen und der Benützungszeiten mit der Anmeldung zu prüfen, diese gegebenenfalls nach vorhergegangener Anzeige zu ändern und die Anbringung von Pauschalfassungen zu verlangen.

Die Pauschalpreise betragen:

a) Lichtstrom	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
Stufe I je Watt und Monat	23 g	1.84 g	24.84 g
Stufe II je Watt und Monat	34 g	2.72 g	36.72 g
Stufe III je Watt und Monat	56 g	4.48 g	60.48 g
b) Wärme- und Kraftstromgeräte:			
Bügeleisen bis 500 Watt für Haushalt (4 Personen) je Monat	S 12.80	S 1.02	S 13.82
Bügeleisen bis 500 Watt für Haushalt (über 4 Personen) je Monat	S 15.40	S 1.23	S 16.63
Radio bis 4 Röhren. Haushalt, je Monat	S 12.80	S 1.02	S 13.82
Radio über 4 Röhren. Haushalt, je Monat	S 16.70	S 1.34	S 18.04
c) Gewerbliche Motoren:			
Stufe I bis 20 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 32.10	S 2.57	S 34.67
Stufe II bis 50 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 64.20	S 5.14	S 69.34
Stufe III bis 100 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 115.–	S 9.20	S 124.20
Stufe IV bis 150 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 146.50	S 11.72	S 158.22
Stufe V bis 200 Betriebsstunden je PS (0.75 kW) und Monat	S 203.–	S 16.24	S 219.24

VIII. Allgemeine Bestimmungen

1. Der Abnehmer hat der Kärntner Elektrizitäts-Aktiengesellschaft (Kelag) alle zur Bildung des Grundpreises notwendigen Angaben zu machen und über Aufforderung deren Nachweis zu erbringen. Er ist verpflichtet, der Kelag jede Änderung der tatsächlichen Verhältnisse, die eine Änderung des Grundpreises zur Folge hat, unverzüglich mitzuteilen Die Anzeigepflicht gilt dann erst als erfüllt, wenn die Anzeige von der Kelag schriftlich bestätigt ist.

Wird bei einer Prüfung festgestellt, daß sich die Verhältnisse geändert haben die für die Festsetzung des Grundpreises maßgebend waren, ohne daß der Kelag Anzeige gemacht worden ist, so kann der Grundpreis für den ganzen Zeitraum seit der letzten Feststellung des Grundpreises nachberechnet werden.

2. Der Abnehmer hat die Tarifwahl, wobei er für eine Anlage nur entweder den Grundpreis- oder den Kleinstabnehmertarif in Anspruch nehmen kann. Macht der Abnehmer von einem Tarifwahlrecht Gebrauch, so ist er an den gewählten Tarif bis zum Ablauf des Kalenderjahres gebunden. Die Bindung gilt jeweils für ein weiteres Kalenderjahr, wenn der Abnehmer nicht spätestens einen Monat vor Ablauf des Kalenderjahres der Kelag schriftlich mitteilt, welche andere Wahl er treffen will.

Macht der Abnehmer vom Tarifwahlrecht keinen Gebrauch, erfolgt die Tarifeinstufung durch die Kelag.

3. Erklärt sich der Abnehmer nicht, so kann ihn die Kelag nach fruchtlosem Ablauf einer angemessenen Erklärungsfrist mit verbindlicher Kraft in einen Tarif einstufen, längstens jedoch für ein Kalenderjahr.

4. Der Anehmer behält sein Wahlrecht, wenn er nachweist, daß er zur rechtzeitigen Abgabe der Erklärung ohne Verschulden nicht in der Lage war.

5. Soweit die Allgemeinen Bedingungen eine vorzeitige Kündigung oder Auflösung des Vertragsverhältnisses mit dem Abnehmer vorsehen, wird dieses Recht durch die Bindung nach den Ziffern 2 und 3 nicht berührt.

6. Rückrechnungen finden bei einem Wechsel des Tarifes nicht statt.

7. Für die zur Abrechnung erforderlichen Meßeinrichtungen und für zusätzliche Meßeinrichtungen, die durch persönliche Wünsche des Abnehmers notwendig sind, werden als monatlicher Zuschlag zum Jahresgrundpreis 1,5 Prozent des jeweiligen Wiederbeschaffungswertes verrechnet (Meßpreis).

8. Für die Anwendung der Tarife im Einzelfall sind die jeweiligen Tarifbestimmungen maßgebend.

9. Abnehmer, die bisher nach dem Pauschaltarif versorgt wurden, können diesen Tarif bis zu einem von der Kelag zu bestimmenden Zeitpunkt beibehalten. Der Pauschaltarif wird neu hinzukommenden Abnehmern und Abnehmern, an deren Anlagen Veränderungen vorgenommen werden, nicht mehr eingeräumt.

10. Die Stromlieferung zu den allgemeinen Tarifpreisen erfolgt nur über gesellschaftseigene Zähler.

11. Bei Nichtzahlung der fälligen Rechnung erfolgt die Einstellung der Stromlieferung. Die jeweils anlaufenden Plombierungs- und Entplombierungskosten hat der Abnehmer zu tragen. Eigenmächtige Entplombierung kann strafrechtlich verfolgt werden.

12. Die teilweise oder vollständige Auflassung des Strombezuges ist nur zum Ende des Kalenderjahres gegen dreimonatige vorherige schriftliche Kündigung zulässig

B) und C) Preise für Sonderabnehmer

Die neuen Preise für die Versorgung von Sonderabnehmern, einschließlich der damit im Zusammenhang stehenden Nebenleistungen, gelangen nach Maßgabe der im obzitierten Bescheid getroffenen Festsetzungen zur Verrechnung.

ANLAGE

zu den „Allgemeinen Bedingungen für die Versorgung mit elektrischer Energie aus dem Niederspannungsnetz der Kärntner Elektrizitäts-Aktiengesellschaft (Kelag)".

Zu III/5 Baukostenzuschüsse

Die Bemessung der Baukostenzuschüsse ist unabhängig von der gewählten Tarifart. Bei Vergrößerung einer bestehenden Anlage ist der Baukostenzuschuß für den Zuwachs an Tarifräumen bzw. des Tarifanschlußwertes zu bezahlen.

Für Anlagen, zu deren Anschluß die Kelag gemäß § 29, Abs. 1 des Landeselektrizitätsgesetzes Kärnten 1952, LGBl. Nr. 7/1953, verpflichtet ist, hat der Abnehmer zu leisten:

	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
1. Haushalt			
Je Tarifraum	S 400.–	S 32.–	S 432.–
2. Gewerbe			
Für je angefangene 100 Watt Licht des Tarifanschlußwertes	S 120.–	S 9.60	S 129.60
Für je 0.5 kW Kraft des Tarifanschlußwertes	S 430.–	S 34.40	S 464.40

Für Elektroherde, die im Gewerbe eingesetzt sind, wird ein Gleichzeitigkeitsfaktor von 0.6 angenommen. Solche Elektroherde sind daher mit 60 Prozent der Nennleistung baukostenzuschußpflichtig.

Nachtstromverbrauchsgeräte, ausgenommen Nachtspeicheröfen für Raumbeheizung, unterliegen im Rahmen der wirtschaftlichen Zumutbarkeit gemäß § 29, Abs. 1 des Landeselektrizitätsgesetzes Kärnten 1952, LGBl. Nr. 7/1953, mit 20 Prozent des Anschlußwertes der Baukostenzuschußpflicht, wenn die betriebsbedingte Jahresbenützungsstundenzahl mehr als 2500 beträgt; werden 2500 Jahresbenützungsstunden nicht erreicht, sind 40 Prozent des Anschlußwertes baukostenzuschußpflichtig.

Der Mindestanschlußwert beträgt 100 Watt bei Licht und 0.5 kW bei Kraft. Teilwerte hievon werden jeweils auf 100 Watt Licht bzw. 0.5 kW Kraft aufgerundet.

Wenn die Abrechnung nach gemessener Leistung erfolgt, ist der Baukostenzuschuß jeweils einzeln zu ermitteln und anteilig je kW (kVA) nach den Wiederbeschaffungskosten der für die Versorgung des Abnehmers erforderlichen Umspannungs- und Übertragungseinrichtungen zu bemessen.

3. Landwirtschaft	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
Für den landwirtschaftlichen Haushalt je Tarifraum	S 400.–	S 32.–	S 432.–
Für Verbrauchseinrichtungen des landwirtschaftlichen Betriebes für je 0.5 kW des Tarifanschlußwertes, der nach dem Gewerbetarif ermittelt wird	S 430.–	S 34.40	S 464.40

Der Mindestanschlußwert beträgt 0.5 kW. Teilwerte hievon werden jeweils auf 0.5 kW aufgerundet.

Sind mit einem landwirtschaftlichen Betrieb Räume verbunden, die gewerblichen oder sonstigen beruflichen Zwekken dienen, so wird der Baukostenzuschuß für sie bzw. für die in ihnen vorhandenen Stromverbrauchseinrichtungen nach dem Gewerbetarif bestimmt.

4. Nachtspeicheröfen

Die Anschlußkosten für Nachtspeicheröfen in Haushalt, Gewerbe und Landwirtschaft sind nach den tatsächlich anfallenden Aufwendungen für Netz- und Transformatorenverstärkungen usw. zu berechnen.

	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
Der Baukostenzuschuß beträgt je 0.5 kW des Nennanschlußwertes	S 430.–	S 34.40	S 464.40

5. Neuerschließungen

Die Baukosten von neuen Verteilungsnetzen (z. B. Lichtbaugemeinschaften, Anschluß von Siedlungsbauten usw.) sind nach den tatsächlichen Aufwendungen für Material, Arbeitszeit usw. zu verrechnen. Für die Inanspruchnahme bereits vorhandener Umspannungs- und Übertragungseinrichtungen ist ein Baukostenzuschuß von 50 Prozent der Verrechnungssätze gemäß den Punkten 1 bis 4 zu entrichten.

Bruchzahlen beim Anschlußwert werden jeweils auf 0.5 kW aufgerundet. Der Mindestanschlußwert beträgt 0.5 kW. Bei Vergrößerung einer bestehenden Anlage ist der Baukostenzuschuß für den Zuwachs an Tarifräumen oder des Tarifanschlußwertes zu bezahlen Die Bemessung der Baukostenzuschüsse ist unabhängig von der gewählten Tarifart.

6. Allgemeines

Hat eine Gemeinde oder Interessentengruppe die Kosten der Errichtung einer Anlage getragen, die der gemeinsamen Versorgung der Abnehmer mit elektrischer Energie dient, und wird hiebei vorgesehen, daß Anschlußnehmer, die später, innerhalb einer bestimmten Frist, anschließen einen angemessenen Kostenanteil zu entrichten haben, so ist die Kelag bis zum Ablauf dieser Frist, längstens jedoch bis zum Ablauf des 10. Jahres nach Inbetriebnahme der elektrischen Anlage, nicht verhalten, Anträgen von Anschlußwerbern auf den Anschluß an die elektrischen Anlagen stattzugeben, solange der Anschlußwerber den angemessenen Kostenanteil an die Gemeinde oder an die Interessentengruppe nicht entrichtet hat.

Die vorstehenden Bestimmungen gelten sinngemäß auch dann, wenn die Kelag die Anlagen selbst hergestellt und die Kosten der Errichtung derselben ganz oder teilweise übernommen hat.

Zu V/3 Anschluß und Inbetriebnahme der Anlagen

	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
Für Ein- bzw. Ausschaltungen von Anlagen sind die tatsächlich aufgelaufenen Zeit-, Weg- und Fahrtkosten zu verrechnen, mindestens jedoch	S 80.–	S 6.40	S 86.40
Die Verrechnungssätze für den Anschluß, die Inbetriebsetzung und die Abnahme einer neuen, erweiterten oder abgeänderten Anlage betragen:			
Für Heizgeräte je angefangenes kW	S 10.–	S 0.80	S 10.80
Für Motoren je angefangenes 0,5 kW	S 8.–	S 0.64	S 8.64
Für sonstige Installationen je Auslaß	S 6.–	S 0.48	S 6.48
Die Überprüfungskosten betragen für jede Anlage mindestens	S 50.–	S 4.–	S 54.–

Montage von Zählern, Meßwandlern, Schaltuhren und Fernsteuerempfängern:

Die erstmalige sowie jede weitere durch den Abnehmer verursachte Montage ist nach den tatsächlichen Aufwendungen für Material Arbeitszeit usw. vom Abnehmer zu tragen.

Zu VIII/3 Rechnungslegung

	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
Für jede Einmahnung und Wiedervorlage einer Rechnung ist ein Betrag von	S 15.–	S 1.20	S 16.20

zu entrichten.

Außerdem werden bei nicht termingerechter Bezahlung von fälligen Forderungen bankmäßige Verzugszinsen in Anrechnung gebracht.

Landeszeitung –4–

Zu IX/6 Beendigung der Versorgung

	Nettopreise	8% USt.	Bruttopreise
Bei Wiedereinschaltung einer Anlage nach unterbrochener Versorgung werden die Kosten nach der aufgelaufenen Zeit, den Weg- und Fahrtspesen, mindestens jedoch mit	S 80.–	S 6.40	S 86.40

verrechnet.

Übergangsregelung

Für die Abrechnungsperioden, die den Wirksamkeitsbeginn der neuen Strompreise überschneiden, z. B. Jänner/Februar 1974, werden Strommengen, die teils vor und teils nach dem 1. Februar 1974 bezogen wurden, taganteilig mit den alten und den neuen Arbeitspreisen, entsprechend dem Zeitpunkt der Zählerablesung, abgerechnet.

Wir bitten um gefällige Kenntnisnahme.

Die Neuregelung ist insbesondere eine notwendige Folge der geänderten Kostensituation Ein enger Zusammenhang besteht aber auch mit dem anhaltenden Bedarfsanstieg. Es wird somit - im Interesse aller Stromkonsumenten – zwingenden Erfordernissen entsprochen, um die sichere und ausreichende Stromversorgung aufrechtzuhalten.

Klagenfurt, 31. Jänner 1974

KÄRNTNER ELEKTRIZITÄTS-AKTIENGESELLSCHAFT

Volivna skupnost Globasnica se odločno zavzema za interese občanov

Za petek, 1. februarja t. l., je bila sklicana seja občinskega sveta v Globasnici. Ob večerni uri so se v polnem številu sestali zastopniki strank (SPÖ: 6 mandatarjev, ÖVP: 5, Volilna skupnost Globasnica: 4), da bi se spoprijeli z bogatim dnevnim redom. Na sporedu so bile poleg proračuna še številne važne točke, kot subvencioniranje občanov, vprašanja gradnje ljudske šole in mrtvašnice, spremembe namemb nekaterih parcel ter cestna razsvetljava.

POMANJKLJIVOSTI PROTOKOLA PREDLOG SLOVENCEV NEUPOŠTEVAN

Ob začetku seje je bil prebran protokol decembrske seje. V njem je zasledila slovenska frakcija nekatere pomanjkljivosti, predvsem je manjkala omemba slovenskih predlogov. V enem izmed primerov so zastopniki Volilne skupnosti pogrešali svoj predlog o ustanovitvi posebnega odbora za zadeve glede gradnje ljudske šole. Župan (Sadjak) in drugi so se izgovarjali na dejstvo, da je dal pobudo za tak odbor pravzaprav govornik SPÖ in da o tem odboru itak vsi vedo („Saima e olle dabai gwesn"). Vodja slovenske liste pa je vztrajal pri trditvi, da je bil predlog Slovencev jasno formuliran, zato je zahteval ustrezno dopolnilo zapisnika.

Ker je volilna skupnost kritizirala še druge podobne šibkosti protokola, se je župan dotaknil načelnih določil Splošnega občinskega reda (AGO) in v svojih izvajanjih svaril pred postopanjem slovenske frakcije, ki bi bilo dirigirano iz centrale v Celovcu. Kljub temu sumničenju ostane seveda odprto, ali globaška občina nima dosti sposobnega zapisnikarja ali pa le-ta po navodilu ali nameroma ne upošteva prispevkov slovenske frakcije.

PODPORA OBČANOV

Vaški skupnosti Večne vasi je namenila občina za izkop struge potoka 10.000 šil., to na predlog vseh treh strank.

Podjetnik G. Pečnik iz Podjune je zaprosil na občini za subvencijo v zadevi asfaltiranja poti do hiše. Njegovi izdatki znašajo 60.000 šil., nekaj čez 20.000, je menda še odprtih. Občinski odborniki so se vsi izrekli za podporo, le v tem so imeli pomisleke, da bi podpiranje gradnje privatnih poti našlo še druge posnemalce. Fera (Volilna skupnost) je zahteval, da bi prosilec v podobnih primerjavah že pred izvršitvijo načrta sporočil občini svoje namene in prošnje. Gregorič, vodja slovenske liste, je bil mnenja: Dati, kolikor možno. Začetka je bilo govora o podpori v znesku pet do deset tisoč šilingov. Slovenski zastopniki so predlagali 12.000.— šil. in tako dosegli, da sta se ostali dve stranki zedinili na 11.000 šil. V tem je lahko videti, koliko razumevanja si morejo pričakovati občani s strani Volilne skupnosti.

OBČINSKA KULTURNA POLITIKA — DISKRIMINACIJA

Zelo vroče je postalo vzdušje ob posebni postavki rednega proračuna za leto 1974, torej ob razpravi o denarni podpori društvom in javnim ustanovam. Eno uro in pol so se kresali duhovi na vprašanju, kako razdeliti pičlo dotacijo za kulturo. Prav v pričakovanju tega je župan izločil to točko iz kompleksa celotnega proračuna in jo postavil na prvo mesto, da bi razprava o njej preveč ne motila diskusije o proračunu sploh.

Predstavnik občine je opozoril na potrebo po podpori in hkrati nakazal mejo denarne pomoči. Socialisti in zastopniki ÖVP so menili, da za kulturne potrebe in za javne ustanove mora zadostovati znesek okoli 15.000.— do 20.000.— šil. Ker je župan najprej hotel „obdariti" tuje ustanove, ne globaška društva, so se tej taktiki uprli zastopniki slovenske liste. Sprva je treba gledati na svoja društva, je dejal Gregorič, potem so šele druga na vrsti. To so končno vsi uvideli.

Slovenski odborniki so predlagali podvojitev kulturnega budžeta na 30.000 šil. Župan je sicer spomnil na pičlost razpoložljivih sredstev in na posledice, toda navsezadnje je v bistvu le priznal upravičenost predloga, češ, da je možno zvišati dotacijo na 18.000 šil. („Das ist drinn"). Ker slovenska stranka ni popustila, so določili 23.000 šil. za dokončno vsoto, 5.000 šil. bo torej vzetih iz druge postavke proračuna, t. j. od denarja za vaške poti.

Ob pogledu na razne podporne vsote (11.000.— za športna društva — samo za nogometno društvo v Globasnici že 7.000 šil. poleg 5.000 redne letne podpore in 11.000 šil. za kulturna društva in druga: Slov. kulturno društvo Globasnica: 3.000.—; slovenska knjižnica 500.—; Konvent šolskih sester v Št. Petru pri Št. Jakobu ter ARBÖ vsak po 1.000.—; Landjugend 2.000.—. šil itd.) so naši odborniki spoznali precej neenako podpiranje, kakor ga želita večinski stranki. Zategadelj je zahteval zastopnik Volilne skupnosti, R. Greiner, naj bi se upoštevalo predvsem to, koliko posamezna društva res storijo in delajo za občinsko javnost. Županova (nemško-) kulturna politika pa je občanom zadosti znana, ko vendar slovenskemu društvu v zadnjih letih ni dal sprejemljivih možnosti za sodelovanje pri javnih prireditvah ali slavjih. Če je pogoj za sodelovanje v tem, da morajo Slovenci skrbeti za nemško kulturo, (nekdo od socialistov je — slovensko govoreč — označil to tako: auf deutsche Art), je to nekaj docela drugega kot želja, da naj Slovenci ob priložnosti zapojejo tudi kakšno nemško pesem, s čimer so se naši odborniki strinjali.

Kulturni budžet je bil sprejet z glasovi SPÖ in ÖVP, Volilna skupnost je glasovala proti. Predlog slovenske liste za podvojitev dotacije sta večinski stranki odklonili.

Redni proračun za leto 1974 znaša 2,7 mil. šil., številne postavke ustanejo — v primerjavi z lanskimi — do velike mere iste. Proračun so odborniki sklenili soglasno.

POSEBNA ŠOLA (SONDERSCHULE)

Šolske oblasti načrtujejo poseben šolski okraj, v katerem bi postavili posebno šolo (šola za duševno manj nadarjene otroke). V to naj bi hodili manj nadarjeni oz. razviti otroci iz občin Dobrla vas, Škocijan in Globasnica. Občine bi bile dolžne plačati za posameznega otroka okoli 4.300.— šil. Ta načrt pa ni izvedljiv brez pristanka prizadetih občin.

V globaškem občinskem svetu prevladuje mnenje, po katerem taka rešitev povzroča več negativnih kot pozitivnih posledic za otroka in družino. Posebno pa je bilo poudarjeno, da je otrok s tem iztrgan iz domačega družinskega in prijateljskega kroga, da se bo le težko znašel v docela tujem okolju in ga čakajo precejšnje obremenitve (vožnja z avtobusom), kar pomeni psihološko slabo rešitev sicer danega problema. Tudi nadzorstvo ne bi bilo zadosti zagotovljeno. To mnenje je izraženo v županovi izjavi: otroci naj ostanejo v občini, učitelji globaške ljudske šole pa naj se bolj potrudijo za manj nadarjene otroke, ta trud jim hoče občina tudi honorirati. Soglasno sprejeti predlog vseh strank: odklonitev načrta. Starši pa imajo vendar možnost, da pošiljajo tudi v bodoče prizadete otroke v dobrolsko posebno šolo — na privatni bazi, občina je pripravljena prispevati za otroka 4.000.— šil.

GRADNJA LJUDSKE ŠOLE

Po soglasnem sklepu občinskega sveta bo ljudska šola zgrajena na parceli 170 v vzhodnem delu Globasnice. V ta namen bo tudi spremenjena namemba parcel v bližnji okolici, da bo končno moglo nastati v tem odseku pravo naselje, najbrž bo pozneje tudi otroški vrtec prav na tem kraju. Celotni šolski projekt bo po informaciji župana prišel na pribl. 10 mil. šil., začetek gradnje je pričakovati leta 1976.

Nato je občinski svet še spremenil namembo 13 drugih parcel.

MRTVAŠNICA, CESTNA OSVETLJAVA

Odborniki so sklenili, da postavi občina mrtvašnico v bližini pokopališča. Finančna sredstva bo dala dežela (Bedarfszuweisung). S Cerkvijo se bo treba še pogajati zaradi nakupa zemljišča.

V ta namen je bil izvoljen poseben odbor, sestavljen iz zastopnikov vseh občinskih strank.

Za Večno vas in za pot do bodoče mrtvašnice v Globasnici je po soglasnem sklepu občinskega sveta predvidena cestna osvetljava. -kl-

Občni zbor KPD „Drava" v Žvabeku

Zadnjo nedeljo je imelo prosvetno društvo „Drava" svoj redni občni zbor. Predsednik Janez Kolter je v imenu odbora pozdravil vse navzoče iz Žvabeka in tudi iz suške fare, kot zastopnika Krščanske kulturne zveze pa rektorja Jožeta Kopeiniga in tajnika Nužeja Tolmajerja.

Iz poročila, ki ga je podal predsednik Janez Kolter je bilo razvidno, da je bilo to društvo v zadnjih letih več ali manj aktivno.

Po poročilih odbornikov je spregovoril zastopnik KKZ rektor Jože Kopeinig, ki je v svojem jedrnatem govoru dejal med drugim:

„Taki sestanki, kot današnji, so vedno mejnik v kulturnem prizadevanju kraja ali društva. Kulturniki se sestajajo k delu, proslavijo kak jubilej ali da načrtujejo nov program.

K pogrebu društva navadno kulturniki ne prihajajo. — Smrt in konec kulturnega dela ali umiranja nista tako častna, da bi zaslužila našo pozornost.

Vsako novo prebujenje pa sprosti toliko novih sil in svežega hotenja, da ne moremo drugače kot želeti in upati, da začetna volja ne bi klonila bodočim težavam, da bi kljubovala nasprotovanjem in da bi se porodila nova pomlad kulturnega in prosvetnega dela."

Nadalje je gospod Kopeinig dejal, da je današnje srečanje sad tistega hotenja in odločne volje, da hočemo s skupnimi močmi in kljub možnim ali dejanskim težavam poživiti, aktivirati društvo „Drava", ki naj povezuje vse tiste v aktivno članstvo, ki hočejo z resnim delom in preudarjenimi načrti ustvariti v Žvabeku tako kulturno ozračje, da bodo ljudje iz tega kraja zaslutili, okusili in doživeli, branili in izoblikovali vso bogato kulturno tradicijo našega naroda; začenši z branjem slovenskih knjig, odrskega nastopa in pevskega udejstvovanja.

Žalovanje za slabimi časi in obsojanje ali objokovanje in odtujevanje naših rojakov naše kulturno izročilo nobenemu ne koristi.

Temu govoru je sledila živahna diskusija o raznih problemih in težavah kulturnega življenja v občini Suha.

Nato so sledile volitve novega odbora.

Za predsednika je bil izvoljen učitelj **Leonhard Katz,** za podpredsednika **Janez Kolter,** za tajnico **Marija Logar,** za blagajnika **Franc Lutnik,** za knjižničarja **Jožko Steharnig,** za mladinski odsek pa **Hanzej Micheu.**

Predsednik se je zahvalil za zaupanje in želel, da bi vsi pomagali v prid uspešnemu kulturnemu delovanju v okviru prosvetnega društva „Drave".

Marija Logar

Nastop moškega akademskega zbora graških študentov po Koroški

Moški akademski zbor graških študentov pod vodstvom Aleša Schusterja je za svoje semistralne počitnice dal na program vrsto pevskih nastopov po Koroški.

Minuli teden je zbor imel kar tri nastope na programu, in sicer na Kostanjah, na Radišah in v Št. Jakobu v Rožu.

Posebno razveseljivo je, da se je zbor odločil za nastop tudi na Kostanjah, ki ga je organiziralo domače prosvetno društvo „Drabosnjak". Proti pričakovanju je bila udeležba izvrstna, kajti to je bila prva slovenska prireditev po dolgih letih. Društvu „Drabosnjak" čestitamo, da so tako dobro organizirali prireditev in s tem dokazali, da je v tem kraju še zanimanje za slovensko kulturo.

Tudi na Radišah in v Št. Jakobu v Rožu je bila publika presenečena nad repertoarjem pesmi, ki so jih naštudirali študentje pod spretnim vodstvom Aleša Schusterja.

Program, ki je obsegal pesmi od Gallusa in makedonskih do koroških narodnih — in umetnih pesmi je moški akademski zbor graških študentov podal zelo posrečeno in umetniško. O kvaliteti, ki je brez dvoma na višini, naj spregovorijo glasbeni kritiki. Že dalj časa nismo slišali kak moški zbor iz Koroške, ki bi naštudiral tak program. Kar je v zboru zelo razveseljivo je to, da ima zelo izvrstne soliste od pevovodje Aleša Schusterja kot basista do baritonista Jožeta Srienca in pa do tenorista prof. Jožka Kovačiča. Povezavo je imel Peter Waldhauser.

Zboru samo čestitamo in želimo še več takih uspehov na svojih nastopih po Koroškem.

Mlada Korošca uspešna

Izvrstno se je odrezal naš rojak iz Zahomca v ZDA pri mednarodni skakalni konkurenci na veliki skakalnici v Ironwoodu. Zahomčan Karl Schnabl je skočil 117 m in osvojil 2. mesto za Američanom Steelom (119 m).

Tretji tek na planem se je končal na Dunaju z zmago mlade rojakinje Ane Klemenjak iz Podgorij. Klemenjakova vodi v skupni oceni.

ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

1. **Po posebnem odloku** Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1974/75 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, tj. od 9. 2. 1974 do najkasneje 28. 2. 1974, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
2. **Pravočasno prijavljeni učenci,** ki bodo ob koncu šolskega leta 1973/74 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSENZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.
3. **Prijavljeni učenci,** ki ne bi dosegli tako dobre ocene, bodo morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenca, bo treba otroka ponovno prijaviti v prvi polovici junija 1974. Sprejemni izpiti bodo en teden pred koncem šolskega leta.
4. **Konec maja 1974** bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh vseh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
5. **Zakasnele prijave** bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta. Zato opozarja ravnateljstvo vse starše še posebej, naj ne zamudijo zgoraj navedenega roka za prijavo.
6. **Za vstop v višje razrede** je potreben poseben razgovor z ravnateljem.

Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Ravnatelj dr. Pavle Zablatnik, l. r.

šport-šport-šport-šport-šport

SMUČANJE

Serrat je nova kraljica veleslaloma

V nedeljo se je začelo v St. Moritzu v Švici svetovno smučarsko prvenstvo. Kot pravijo, je bil to najtežji veleslalom v zgodovini ženskega tekmovanja. Zmagala je 17-letna Francozinja Fabienne Serrat, in slavila s tem svoj največji uspeh. Dobila je zlato medaljo in postala svetovna prvakinja v veleslalomu. 2. je bila Traudl Traichl (ZRN), 3. pa spet Francozinja Rouvier. Naše smučarke so razočarale, čeprav so veljale za favoritinje. Pröllova je bila šele četrta, Monika Kaserer pa peta, Schrollova je bila šele deseta.

SKOKI

V soboto je bilo v Feldkirchnu državno prvenstvo v smučarskih skokih. Pred 2000 navdušenimi gledalci se je pomerilo 13 odraslih in 25 mladincev na 60-metrski skakalnici. Zmagal je v skupini: odrasli: Rudi Wanner iz Tirolske s skokoma 65 in 64,5 m, 2. Bachler (Štajerska), skoka: 66 in 61,5, 3. Wallner (Koroška), skoka: 65 in 61, 4. Hans Millonig (Koroška), skoka: 61,5 in 59 m itd.

Pri mladincih je zmagal Willi Pürstl (Štajerska), 2. Pungg (Tirolska), 3. Federer (Salzburška). 4. je bil šele Sepp Gratzer iz Koroške itd.

UMETNOSTNO DRSANJE

V Zagrebu se je v nedeljo končalo evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju. Drsalci iz vzhodnih držav so ponovno pokazali svojo nadvlado nad kolegi iz zahoda. Sovjetska zveza in Vzhodna Nemčija sta si bratsko razdelili štiri glavne naslove. Irina Rodnina/Aleksander Sajzov sta postala prvaka v parih; Ludmila Pahomova/Aleksander Gorškov v plesu; Jan Hoffmann pri moških in Kristina Erath (oba Vzhodna Nemčija) pri ženskah pa prvaka posamično.

Avstrijki Sonja Balun in Suzana Altura sta prišli na 10. in 13. mesto, medtem ko je bil avstrijski plesni par Brigita Schejbal/Walter Leschetitzki šele na 15. mestu.

BOKS

Pred 10.000 gledalci je izgubil Hans Orsolics v 9. rundi s k. o. na Dunaju boksarski dvoboj v supervelterski kategoriji proti Francozu Jacquesu Kechichianu. Tako ostane še nadalje evropski prvak v tej kategoriji Francoz Kechichian, čeprav je ta devet let starejši od Avstrijca Orsoliča. Torej ne igrajo leta glavno vlogo, temveč znanje in instinkt pravilnega športnega obnašanja v privatnem življenju (mišljeno je tu pametno in solidno življenje za vsakega vrhunskega športnika!).

JUGOSLOVANI KOT DOMA

FRANKFURT. — Jugoslovanska nogometna reprezentanca bo 13. februarja igrala v tem mestu odločilno tekmo s Španijo pred svojim občinstvom! Takšno je mišljenje članov tukajšnjega odbora za sprejem naših delavcev, ki trdijo, da bo na štadionu, ki lahko sprejme 61.000 gledalcev, najmanj 35.000 Jugoslovanov.

Vse hotelske in gostinske kapacitete so že razprodane — javljajo tukajšnje turistične agencije, ki trdijo, da se pripravlja velik naval Jugoslovanov v Frankfurt.

MÜLLER: „NEMČIJA BO PRVA!"

Največji zahodnonemški dnevnik Bild je objavil izjavo nemškega srednjega napadalca Gerda Müllerja, ki trdi, da bo Zahodna Nemčija v finalu svetovnega nogometnega prvenstva premagala Italijo. Za 3. mesto se bosta po njegovem mnenju srečali reprezentanci Brazilije in Nizozemske.

ROKOMET

Film o rokometaših

Slovenski režiser kratkih in športnih filmov Jože Pogačnik se pripravlja na snemanje športnega filma o rokometni reprezentanci Jugoslavije. Scenarij za film, ki ga bodo posneli v Šibeniku in na svetovnem prvenstvu v Vzhodni Nemčiji je že pripravljen. Pri realizaciji filma bodo sodelovali Viba film kot glavni producent, ljubljanska televizija, tovarna pletenin Rašica ter rokometna zveza Jugoslavije. 20-minutni film bodo prvič zavrteli na festivalu kratkih in športnih filmov v Kranju od 11. do 16. septembra. Film bo svojevrstno zanimiv zapis o sijajnem rodu jugoslovanskih rokometašev, ki so osvojili olimpijsko kolajno in so eni izmed glavnih favoritov tudi za SP od 28. februarja do 10. marca v NDR.

ŠAH

Spasski naprej

Bivši svetovni šahovski prvak Boris Spasski je postal prvi polfinalist dvobojev za izzivalca svetovnega šahovskega prvaka. V nadaljevanju šeste partije je tretjič premagal Byrneja in s 4,5:1,5 dobil četrtfinalni dvoboj. V polfinalu se bo srečal z zmagovalcem moskovskega dvoboja Karpov-Polugajevski.

Zanimivosti

VOLVO NA ELEKTRIKO

Švedski avtomobilski koncern Volvo bo letos izdelal prvo serijo avtomobilov na električni pogon. Kot smo svojčas poročali, je iznajditelj švicarski inženir Baltazar von Platen, 75. Iznajditelj je izjavil, da je prototip električnega sistema za pogon avtomobila povsem izpopolnjen in da švedska industrija že lahko začne s proizvodnjo. Švedi pa po svoji strani pravijo, da je to zgodovinska iznajdba in da bo postal švicarski znanstvenik največje ime v zgodovini avtomobilske industrije.

DUŠEVNI PRETRESI POVZROČAJO SRČNO KAP

Kardiologi soglašajo, da so vsakodnevni psihični pretresi, ki jih mora prestati sodobni človek, eden najpomembnejših vzrokov za srčno kap.

Trije ameriški zdravstveniki Bernard Lown, Richard Verrier in Ramon Corbalan s Harvardske univerze so razgrnili nove dokaze, o tem, da stresi močno povečujejo električno nestabilnost srčnih komor in prav ta nestabilnost je eden osnovnih vzrokov akutnih srčnih napadov.

92 UR NOGOMETA NA TELEVIZIJI

Obe nemški televizijski družbi bosta med 13. junijem in 17. julijem ob nogometnem svetovnem prvenstvu posvetili skupaj 83 ur poročanja. K temu je treba prišteti še devet ur poročil o vseh šestnajstih udeležencih. Tako bodo lahko nemški TV gledalci v petih tednih presedeli pred televizijskimi sprejemniki kar štiri dni in noči.

Če se bo ZRN kvalificirala v polfinalno tekmovanje, bosta TV družbi neposredno prenašali kar polovico vseh tekem. Najbolj nabit program z nogometom bo 30. junija (nedelja), ko bo skoraj devet ur nogometa na TV, vključno dva neposredna prenosa. Na otvoritveni dan je na sporedu nogomet nepretrgoma od 14. do 18.45!

FOREMAN BREZ DENARJA

»Brez ficka sem! Skrahiral bom!« je dejal po desetmesečnem »vladanju« svetovni boksarski prvak v težki kategoriji George Foreman. »Brez bojev ne morem zaslužiti. Mnogi menijo, da si moji izzivalci kar podajajo kljuko vrat. Ko nekdo potrka nanje, si tudi jaz želim, da bi trkal kdo od menažerjev, žal pa so ponavadi le inkasanti . . .«

UMOR NA IGRIŠČU

Vratar »Amerca-Cluba« Amador Silva Madero je protestiral proti priznanju zadetka, ki ga je dosegel srednji napadalec kluba »San Mateo« Eusebio Rosas. Rosas pa je stekel do klopi, kjer je imel svoja oblačila, pograbil revolver in odhitel proti vratarju, ga ustrelil ter pobegnil neznano kam.

Trofeja Alpe-Jadran treh sosednih dežel

VIDEM. — Na sedežu deželnega odbora za šport so se sestali predstavniki športnih organizacij iz Koroške, Slovenije in Furlanije-Julijske krajine, da bi se dogovorili o pripravah za letošnje „mladinske igre Alpe-Jadran", ki bodo v Vidmu septembra meseca. Pred tem so se predstavniki športnih organizacij srečali že na dveh sestankih, in sicer prvič v Ljubljani in drugič v Izoli.

Koroško sta zastopala tajnik sekretariata za šport dr. Mahrl in predsednik odbora za športno prireditev Alpe-Jadran Mayer; Slovenijo je zastopalo širše odposlanstvo, ki ga je vodil sekretar za športne dejavnosti Zoran Naprudnik.

Na sestanku so se dogovorili zlasti o tem, katere discipline naj pridejo v poštev za jesensko srečanje. Na spisku so atletika s **tekom na 80 m in na 2.000 m (za dekleta na 60 oziroma na 1000 m), skok v daljino, met krogle in štafeta 4 x 100 m, košarka, rokomet, namizni tenis** in **streljanje.** Tekmovali bodo lahko mladinci do 14. leta starosti.

Organizacijo za prvo trofejo Alpe-Jadran v okviru mladinskih iger je prevzela dežela Furlanija-Julijska krajina. Prihodnje leto bo skrb prevzela Koroška, naslednje pa Slovenija. Tako bodo tudi tekmovanja v letu 1975 v Avstriji, leta 1976 pa v Sloveniji. Zmagovalci bodo lahko le ekipe in ne posamezniki.

BORIS PAHOR:

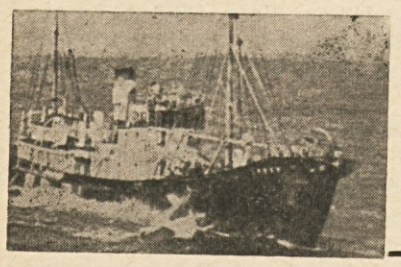

Parnik trobi nji

13

Živo stresanje črk se je ustavilo, Vera je vstala izza mize, veliki pisalni stroj se je vzdigoval na mizi kakor starinski aparat v muzeju.

„Torej nisi huda name," je rekla Vera.

„Jaz?"

„Ko pa te od nikoder ni!"

A zdaj je bilo lahko v enem dihu izpovedati vse, začenši z nečakom stare gospe pa do sobe v starem mestu; od čakanja na male oglase do naslova, ki ji ga je dal Robert Prelog. A to ni bila tožba nad težavami, ampak bolj naštevanje zaprek, ki jih je premagala. Tako živo, skoraj zadihano je vse povedala; kakor planinec, ki s samozavestno hitrostjo omenja nevarne trenutke svojega vzpona in je v nagli tok besed vključeno nekakšno spoštljivo omalovaževanje premaganih prepadov. Kakor da bi se nevarnost, ki je bila odvzeta predmetom, med prehodom v človeško zavest spremenila v tok zmagoslavne moči. Celo o sobi govori s skoraj dobrohotno pomenljivostjo.

„A kako si se mogla vživeti vanjo," je rekla Vera.

„Saj se nisem. A zdaj imam rajši, da sem poskusila tudi to."

In zdi se ji, da je Vera zelo oddaljena od nje, ko pa je tako vznemirjeno, skoraj prestrašeno tisto začudenje, ki ji gre ta trenutek skozi pogled; ne more dojeti, da se je tako mirno izpostavljala nevarnosti.

„Najboljše bo, da greš po svoje stvari," je tedaj rekla Vera. „Posteljno omarico bomo odstranile in združile postelji. Prav lahko bomo spale v treh."

Odkimala je. Res ima rajši, da ostane še teh nekaj dni tam. Zdaj bo zlahka našla sobo, kakor se spodobi, ker ne bo treba odločati v hitrici kakor tisti dan, ko je zapustila Grkinjo. A videti je, da Vera sprejema njene besede z radovedno nezaupljivostjo, kakor da je na sredi poti med sestrsko skrbjo in občudovanjem. In zaveda se pri tem, da je prišla k Veri, da bi se zaupala izkušeni znanki, a je Vera dosti bolj ranljiva kakor ona, ker ni nikdar zapustila toplega, zavarovanega gnezdeca. In na misel ji prihajajo besede, ki si jih je prepisala iz knjige. „Če niste nikdar bili ubogi v velikem mestu, sami, in sami proti svetu, potem se niste še rodili, niste še začeli dihati, niste začeli živeti." In še misli na to, ko Vera sede in govori o Mici, ki je zdaj spet sama, odkar je pokopala moža, ki ga je imela samo toliko časa, da je lahko vedela, kako sušica konča telo, ki so ga zdelali plavži. In zdi se ji, da je tisti pisatelj mislil na Mici, ko je govoril o izgubljenosti v mestu. Vera pa pravi, da je Mici prinesla Bojanu obleko, ki jo je mož imel samo enkrat, na poročni dan. Takšna je. Kljub temu, da nima nič razen rok, s katerimi šiva. Ko so bili še otroci, je namreč obljubila Bojanu pisalno mizo starega strica, ko pa je ta padel in umrl, je prišla njegova hči iz Gradca in vse pobrala; zdaj je prinesla moževo poročno obleko namesto obljubljene mize. A ona bolj kakor Verinim besedam sledi potezam obraza, ki ga je pravkar videla v sprejemni sobi in od katerega se ji je prej zbudil občutek pokroviteljstva; zdaj čuti ob njem sito nerazpoloženje kakor pred Robertom Preglom. Tista trpka zbranost, ki je kakor zaznamovanost za žrtvovanje in trpljenje. In obenem se ji spet zdi, da je sredi stotin služkinj, ki pred zoro klečijo v katakombah pri molitvi, preden se razidejo po tržaških hišah na svoja podrejena mesta.

Za trenutek je bila tišina, v kateri je Vera samogibno podrsala z nohtom po tipkah pisalnega stroja; bilo je, kakor da je zamišljena zaradi molka, ki je sprejel njeno pripovedovanje o Mici.

„Ti moraš tipkati," ji je rekla. „In jaz te motim."

„Predpotopni stroj," je rekla Vera in jo pogledala. V njenih očeh sta bila hkrati mir in trezno presojanje, kakor da jo je s svojim vedenjem privedla do odločitve, ki je prej ni imela v načrtu.

„Saj mi pravzaprav lahko pomagaš, če imaš čas," je rekla.

In že je sedla zraven Vere.

„Če te je Danilo iskal, pomeni, da ti lahko zaupam," je rekla Vera in se nasmehnila.

„Ti veš," je odgovorila. In bilo ji je, kakor da jo razburja bližina nepričakovane skrivnosti.

„Saj sem šele začela," je rekla Vera.

Ona pa narekuje in si misli, da se tudi veselja, kakor žalosti, rada držijo skupaj, ker se je zadovoljstvu zaradi službe pridružilo zdaj še to izredno presenečenje. Tipkana revija, ki si jo bodo visokošolci razdajali seve naskrivaj, ker je napisana v prepovedanem jeziku. In list, na katerega udarjajo Verine tipke, je podoben pergamentu, tako da puščajo v njem jeklene črke globoke zareze; vanje bo potem zlezlo črnilo in valji bodo razmnožili tipkano stran. Zato je tudi pisalni stroj tako starinski; ni ga škoda, ko je treba precèj udarjati po tipkah. Ta spis ima naslov Temne podobe in Vera pravi, da so to spomini njenega brata Bojana, a bogvari, če se bo izdala, da kaj vé; pri tem pa si misli, da je Vera precej lahkoverna v svoji zaupljivosti, hkrati pa jo to uvajanje v skrivnosti ilegale navdaja z zavestjo, da se okoli njenega življenja začenja zdaj počasi zbirati ozračje smotrnosti.

A paziti mora, kako narekuje, ker na listih, ki so prevlečeni z rumeno snovjo, ni mogoče brisati napak.

. . . a ta občutek dušeče môre ni prihajal od mesta in njegovih ulic; te so bile res vlažne, vendar je njihova ožina in zveriženost tako živo govorila o srednjem veku, da je to zlahka odtehtalo vlogo in zatohle vonjave. Predvsem

FRANCE KROPIVNIK: 4

V Slovensko Benečijo

(Znana triperesna deteljica na potovanju)

Poldne se je bližalo in pošteno smo se podložili, zdaj pa naprej! Oče Čušin, kateri je že v mladosti hodil tod okrog, nas je povedel po stari poti, podobni globači, kjer so romarji stoletja hodili na goro, ko še ni bilo sedanje ceste od Čedada gor. „Kdaj se je ta božja pot začela?“ vprašam.

„Le čakaj, povedal bom to legendo,“ pravi Štefan. Po nekaj korakih obstoji ob veliki široki kamniti plošči, v kateri je bilo vdolbljenih štiri ali pet lukenj, ki so izgledale kot kake stopinje večje živali.

„Tu v Nadiški dolini je sledeča legenda o postanku te cerkve: Ko sta Jožef in Marija z božjim Detetom bežala pred Herodom, sta na osličku pribežala tudi v Nadiško dolino. Da bosta pred preganjalci bolj varna, je vodil Jožef osla po strmi poti v goro v zatišju listnatega goščavja do te kamnite ploščadi. Tu pa se oslu vderejo noge v živo skalo, kar še dandanes romar lahko vidi.“ To so torej oslove stopinje. Od tistega časa je ostala Mati božja na Stari gori. — Dejstvo pa je: Ko še ni bilo Sv. Višarij ne Svete gore pri Gorici ali Gospe Svete, je tu že stala Marijina cerkev v „Sklavoniji“ — na slovenskih tleh.

Noge so nam že klecale, ko smo po dveh urah prišli z gore do prvih vasi. Ob cesti so obračali seno dve ženski in en moški. Ogovorimo moškega, bil je še mlajši, in ugotovimo da je Slovenec. Mlajša žena je njegova žena, starejša pa njena mati. Ženski sta odšli; njega vprašamo, če mogoče pozna Izidorja Predana in kje bi ga dobili.

„O, ta pa je doma še precej daleč v Beneški dolini, in sicer v Trčmunu,“ pravi.

„Pa kako naj pridemo tja? Ali vozi do tja avtobus?“

„Ne, ob nedeljah ne vozi.“

S tem načrtom torej ne bo nič. Radi bi namreč obenem obiskali tudi grob velikega beneškega rodoljuba, pesnika in pisatelja, župnika Ivana Trinka in se sestali tudi z že imenovanim Predanom. Začuden vpraša:

„Kako da vi, ki ste tako daleč od nas, poznate te gospode?“

„No ja, prelat Trinko je že v grobu in g. Predana sem že videl ob neki priliki v Gorici, kjer je nas koroške pevce pozdravil v beneškem narečju,“ pravim. Odšli smo torej proti Št. Lenartu in Št. Petru v Nadiški dolini, hoteč obiskati vsaj tisto Landarsko jamo, o kateri je pesnik Anton Aškerc v pesniški obliki orisal zgodbo o slovenski kraljici Vidi: „Atila in slovenska kraljica“. Atila, hunski kralj, je na svojih roparskih potih pridrvel tudi v revno Nadiško dolino. Tu uvidi, da se njegova vojska ne more držati, ker ni kruha. Pošlje sla v Landarsko jamo, kjer je bila skrita vojska kraljice Vide, in zahteva, naj se takoj predajo, sicer jih bodo izgladovali. Kraljica mu podari meh žita in pravi:

„Čuj, kralj, kolikor zrnja ti hrani ta meh, toliko vreč žita še imamo. Po skrivnih poteh nam ga donašajo. Nikdar se vam mi ne vdamo.“

Atila se ustraši tega odgovora in z dolgim nosom odide . . .

Sedaj se je pa tudi nam, koroškim „ogleduhom“ tako zgodilo, da smo morali z dolgim nosom oditi, ne da bi si ogledali tisto Landarsko jamo. V Št. Petru zagledamo avto-kombi s koroško registracijo beljaškega okraja. Naš Štefan je takoj navezal stik s šoferjem. Ker ga je slovensko ogovoril, je tudi on isto storil. Vpraša ga, če bi nas hotel popeljati do italijanske meje. Ta je pojasnil, da vozi nemške turiste in voz ni njegov; če mi to dovolijo, bo že peljal. Vprašamo Nemce in poprosimo za uslugo. Končno dovolijo. Mi se usedemo v voz in že odbrzimo. Ko se vozimo proti meji, vprašam šoferja, od kod je. Odgovori, da prihaja z nemškimi turisti, ki so na dopustu v Št. Ilju ob Dravi. Presenečen ga pogledam rekoč:

„In kdo ste vi, gospod?“

Pove nam, da je Srb in da sicer sedaj začasno živi in dela v Nemčiji. Medtem smo dospeli do meje. Damo mu primerno napitnino in se poslovimo.

Na jugoslovanski strani pozdravimo slovensko. Po pregledu naših potnih listov pravi debeli uradnik:

„Pa ste daleč doma, kakor vidim. Kam gre sedaj vaša pot?“

„Danes do Kobarida, jutri pa z vlakom do Jesenic in domov.“ (Dalje prihodnjič)

125-letnica smrti največjega slov. pesnika

Pred 125 leti je 8. februarja v Kranju za vedno zatisnil oči mož, ki je svoje življenje posvetil pesništvu in s svojim veličastnim umetniškim delom dvignil kulturno rast Slovencev. Zatisnil je oči Francè Prešeren, buditelj kulturne zavesti Slovencev, ki je z eno samo drobno knjižico poezij dokazal celemu svetu, da se tudi iz slovenskega jezika dajo kovati blagozveneči verzi, — kljub tedanjemu nasprotovanju vodilnih ljudi, ki so načelno odklanjali vse, kar je bilo slovenskega.

Prešeren je bil doma iz Vrbe, majhnega kraja blizu Radovljice na Gorenjskem. Že mladih nog se je napotil v svet, kamor ga je vlekla »uka žeja«. Z odliko je dovršil šole in se potem vpisal na visoko šolo na Dunaju z namenom, da postane odvetnik. Leta 1828, ko mu je bilo 28 let, so ga po odlično opravljenih izpitih proglasili za doktorja prava. Kasneje je v Ljubljani hotel odpreti odvetniško pisarno, toda zaradi nasprotovanja predstojnikov mu to ni uspelo. Želja se mu je izpolnila šele tri leta pred smrtjo, ko je lahko odprl lastno pisarno v Kranju.

Prešeren je že med bivanjem na Dunaju pričel s pesnikovanjem. Ob priliki redkih obiskov v Ljubljani se je spoprijateljil z Andrejem Smoletom in Matijem Čopom, ki sta ga spodbujala k delu. V tistih letih je napisal vrsto pesnitev. Ker pa je v svoja dela vnašal bolj novodobne in rodoljubne misli, je prišel navzkriž s predstojniki. Po dovršenem študiju se je vrnil v Ljubljano. Nekaj let kasneje, ko mu je bilo 32 let, je srečal mladenko Julijo Primic, v katero se je zaljubil. Prav ta ljubezen je spodbudila Prešerna, da je v tisti dobi napisal najlepše pesniške stvaritve, iz katerih odseva čisto pesnikovo čustvovanje.

Toda svetli dnevi so kmalu minili. Brezupna ljubezen do Julije in nenadna smrt prijatelja Čopa sta Prešerna hudo prizadeli. Po silnih duševnih mukah je premagal črne misli in napisal pesmi, v katere je izlil svoja tedanja čustva. Opomogel si je in s prijatelji pesniki ter s Smoletom začel kovati nove načrte. Materina smrt leta 1842 je Prešerna ponovno globoko potrla. A spet se je dvignil iz otopelosti in nadaljeval s pesnikovanjem. Nekaj let pred smrtjo (leta 1846), je dal natisniti knjižico svojih poezij. To je edina kulturna zapuščina velikega pesnika in je še dandanes neuničljiv dokaz njegove izredne umetniške moči.

Zato je naša dolžnost, da se vsako leto s ponosom poklonimo spominu velikega pesnika in umetnika Prešerna, ki je s svojimi pesniškimi stvaritvami dvignil kulturno bogastvo Slovencev in pripomogel, da smo stopili v širok krog kulturnih evropskih narodov.

META R.:

8. februar

(Ob obletnici smrti pesnika dr. Franceta Prešerna)

POD KARAVANKAMI
SLOVEČA VAS LEŽI,
V GORENJSKI VASI TEJ
JE ZNAMENIT MUZEJ —
PREPROSTA HIŠA BELA.

TA HRANI NAM SPOMIN,
DA SE JE V NJI RODIL
NAŠ GENIALNI SIN.

ZAPUSTIL NAM JE DAR,
VANJ VLOŽIL JE SRCE,
VANJ VLOŽIL JE DUHA
IN VSAK SLOVENEC VE,
DA TO SO POEZIJE
PREŠERNA — PESNIKA.

NAM V SLAVO SO IN ČAST,
NAŠ NAROD SKRBNO ČUVA
TO SVETO SVOJO LAST!

Zakaj ima teden sedem dni

Nekako pred 5000 leti so v Mezopotamiji na Bližnjem vzhodu prebivali Sumerijci, ki so imeli že precejšnjo kulturo. Poznali so pisavo in računali so po šestdesetinkah. Šestdesetinke so razčlenili v 5 x 12. Od tega starega sistema računanja nam je ostala razdelitev ure na 60 minut in minute na 60 sekund.

Oboževali so Sonce, poznali so Luno in pet planetov, torej skupno sedem nebesnih teles. Od tega števila izvira število dni v tednu. Ponedeljek je bil posvečen Luni, torek Marsu, sreda Merkurju, četrtek Jupitru, petek Veneri, sobota Saturnu, nedelja pa je bila dan boga Sonca.

Če bi Sumerijci poznali še planete Neptuna, Urana in Plutona, bi verjetno še njim posvetili vsakemu en dan. Tako bi imel teden najbrž 10 dni.

L. Kalan

Med angeli: „Glej ga no,“ pravi eden, „čemu se pa držiš tako čemerno?“ — „Kaj se ne bom! Pri trgovcu Bojanu sem ponujal svoje stvari, ta pa me je silno razžalil.“ — „Razžalil? Meni se kaj takega še ni pripetilo. Vrata so že zaloputnili za mano, moje vzorce pometali skozi okno in na cesto so me tudi že vrgli, toda razžalili — ne, to me pa ni še nihče!“

pa je sredi tega labirinta callov gospodoval trg z loggio, stolnico in pretorsko palačo. In loki stolniških portalov, posebno pa razčlenjena zračnost lokov loggie, dajejo koprskemu trgu takšno razgibanost, da jo resna drža pročelij v štirikotu zaman skuša vkleniti. Ne, ni bilo zaradi mesta, ki je polno beneških oken, grbov, vodnjakov in obokov, ampak zavoljo mračnih hodnikov tiste stavbe. Zid in ozko dvorišče sta jo ločevala od ceste, imela je dve nadstropji številnih oken; k njenemu krilu pa je bil pravokotno prislonjen nizek trakt, ki je stavbo povezoval z nizko hišo ob cesti. V tem kompleksu so se razraščali hodniki, ki so se začenjali ob sivih, zmeraj z mokroto prepojenih stopnicah. Hodnik je tekel mimo spalnic, se obrnil na desno, na levo, spet na desno, krenil skozi prehod, se vzdignil po lesenem stopnišču, dosegel sobe s šolskimi klopmi, se vnovič vzpel, a tokrat strmo po starem lesenem stopnišču do še bolj skritih razredov. Drugi odcepi so ožji, skrivnostnejši. A pričenjajo se ob stopnicah, v katere se vsesava mokrota iz kanalov, da je njihova sivina zmeraj motna kakor sivina skale, ki jo na obrežju oblega vztrajna plima. V vsakem od obeh nadstropij lahko s stopnišča stopiš v prostor, kjer močno zaudarja po slanem in se temno zelena oljnata plast na zidovih krči v mehke, nekoliko nabuhle svaljke, mimo katerih polzijo pijavkam podobni polži brez hišic in puščajo za sabo belkasto slinasto sled. Nič ni videti, kdo čisti ta stranišča, ko so plitve školjke s podnožki za stopala zadelane, najbrž mali vratar s preplašenimi očmi, ki mu pravijo Nano, saj Marija samo tiko spolzi mimo in se nikjer ne ustavlja. Mora jih imeti več ko šestdeset, Marija, zato ker je v številne gubice, v katere se je nabrala njena koža na licih, legel siv, negiben pepel. Visoka je in koščena, zmeraj v temni obleki, v copatah, ki jo delajo neslišno, nepričujočo, kakor so odsotne njene oči, ki nikogar ne vidijo, ker hodijo copate brez njihove pomoči vzdolž hodnikov in navzdol po stopnicah. Samo ko prinese skodelico juhe bolniku v dolgo, osamljeno spalnico in se ji ta zahvali, je videti, da se v njenih očeh prebudi pazljivost, ki je skoraj materinska in obenem skoraj nasršena, medtem ko se visoko pokončno telo ritenski umika. Kakor da ji je na prvotno, starodavno molčečnost nekdo zdaj na stara leta cepil strah s tem, da ji je zabičal, da lahko samo z molkom in potajenjem zmanjša pogrešnost, ki jo prinaša njeno žensko telo med mlade ljudi, ki so namenjeni oltarju. Da, in še enkrat se v njenih malih očeh utrne iskra življenja, takrat, ko jo nepričakovano napade slovenska beseda. Tedaj je, kakor da jo je vzdramil nenaden pok, nenadna svetloba, a samo za hip, ker že naslednji trenutek copate neslišno odpeljejo tenko zravnano postavo v polmrak lesenega hodnika.

Onkraj te stare stavbe je z drobnim gramozom pokrito dvorišče, onkraj dvorišča nova stavba z jedilnico v pritličju in z učilnicama v prvem in drugem nadstropju. Zdolž stare stavbe je dvorišče pokrito, tako da je, pod streho in ob štirikotnih stebrih, dolga loža, ki je prepleskana z apnom. Ta široki beli hodnik na vzhodni strani krene na levo, tako da se pokrito sprehajališče nekoliko podaljša, nazadnje pa se streha neha in med absido kapele in zidom garderobe, kjer za velikimi okni šivajo in likajo v belo oblečene nune, se vijuga tesen kamnit hodnik do vhoda v kapelo. Razen te poslednje soteske, po kateri se ob določenih urah pomika dolga vrsta tihih fantov, je to tudi pot, ki jo zmeraj uporablja stara Marija, to je tik ob zidu dol po sivih stopnicah, potem dol po stopnicah na dvorišče, potem tik ob zidu pod pokritim prehodom do vrat garderobe. Kdo ve, morebiti se sredi mladih in gibčnih nun njene oči zbudijo, morebiti pa stopa tudi tam spet navzdol po stopnicah v kuhinjo neslišna in nevidna kakor na dvorišču, kjer se njena siva postava spoji s sencami nosilnih stebrov.

„Nič kaj prvilačen kraj,“ je rekla, ko je Vera stresla prgišče črk na matrico; imela je občutek, da mora z rezkostjo premagati mučen vtis, ki ji ga je puščalo branje, a obenem se je zavedela, da je vse to že premagal Bojan, ko je pisal o tem; zdaj je v hribih in prav gotovo nima v mislih plesnivih hodnikov.

„Tudi Danilo je bil tam,“ je rekla Vera.

„Res?“

In skoraj obenem, ko se je njen glas rahlo sicer, a vendar začudil, ga je videla, kako ob Debelem rtiču obrača jadrnico in pravi, da ne mara Kopra. Takrat sta bila sklonjena, ker je deblo preneslo jadro na drugo stran, a je vendar opazila odtenek trdote, ki je tisti hip obletel njegove poteze. Mislila je, da kot turist ne mara Kopra. A zdaj je presenečena ob Verinem stavku, zato ker je bil Danilo do tega trenutka sestavljen ves samo iz luči in morskega lesketa. Kakor da bi mrak tistih kótov nikakor ne smel biti v zvezi z njim. Da, rahlo je razočarana. A obenem vidi njegove umirjene, zagorele poteze in se spet zaveda občutka varnosti, ki ga je imela v njegovi bližini.

Pa tudi to okolje bi navsezadnje ne imelo takšnega vpliva na tiste, ki so prišli, da se vzgojijo v odpovedi, če ne bi zahtevali od njih žrtve, ki je pomenila toliko kot duševno smrt. Ne, ne od vseh, ampak samo od slovenskih in hrvaških gojencev. Ti bi se bili morali zaradi poti k popolnosti odreči rodnemu jeziku, medtem ko italijanskim dijakom te zahteve niso postavljali; njim, kakor da je hoja k svetosti olajšana s tem, da so z materinim mlekom vsrkali prve zloge govorice, ki je vzcvetela kakor mehek popek iz trdega rimskega korena. Da, italijanski dijaki naj bi seve tudi prinašali nekakšno razločno neizraženo žrtev v svojem izpopolnjevanju, in sicer to, da bi dobrohotno sprejeli v svojo sredo drugorodce, sinove kraških in istrskih kmetičev, ki bi se pa prej morali rešiti domače navlake. No, saj so bili tudi italijanski dijaki večinoma iz kmečkih ali ribiških istrskih družin, a v tem primeru družbeni izvor ne more zatemniti pomembne, pravzaprav odločilne vloge, ki jo igra žlahtna Dantejeva beseda. Bolj bi bila seve ta naklonjenost podobna plemenitemu čustvu tistega, ki vzdigne ponižnega zemljana na višji položaj, če se ne bi poteze Dantejevih potomcev nerazumljivo skremžile, ko bi zadel sveta ušesa stavek neprimerne govorice.

(Dalje prihodnjič)

Celovec

NEDELJA, 10. 2.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 11. 2.: 13.45 Informacije — Portret 90-letnika Franca Aichholzerja. — TOREK, 12. 2.: 9.30 Land an der Drau — Dežela ob Dravi. — 13.45 Informacije — Športni mozaik — Otroci, poslušajte! — SREDA, 13. 2.: 13.45 Informacije — Po lovčevih stezah: Nove odstrelne smernice. — ČETRTEK, 14. 2.: 13.45 Informacije — Iz kulturnega žvljenja koroških Slovencev. — PETEK, 15. 2.: 13.45 Informacije — Tam, kjer so trojne Libuče (Ek. sv. M. Kumer-Črčej: Hišna imena v Spodnjih Libučah.) — SOBOTA, 16. 2.: 9.05 Radijski oglasi — Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Avstrija

1. PROGRAM

NEDELJA, 10. februarja: 8.55—11.00/11.15 Svetovno smučarsko prvenstvo v St. Moritzu: Slalom za moške: 1. spust — 11.55—14.00/14.15: Slalom za moške: 2. spust — 15.30 Živordeči avtobus — 16.00 Za otroke od 11. leta dalje: Kenguru Skipi — 16.25 Pesmi narodov: gorski rog in jodlanje — 16.40 Peanuts. Novo o Charliju Brownu in Snopyju — 17.05 Za družino: Trailer — tip za prijatelje filma — 17.55 Velikan v šoli; lahko noč za najmlajše — 18.00 Družina Schöngruber: Demonstracija — 18.25 Zgodbe o Gustavu: Gustav varčuje — 18.30 Prenos iz Beljaka: Za mladino od 14. leta dalje: Kdo več ve? Kviz zveznih dežel za mladino — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.10 Kristjan v času — 20.15 Ostani kot si. Šaloigra Petra Yeldhama — 21.55 Čas v sliki — nočna izdaja in šport.

PONEDELJEK, 11. februarja: 18.00 Donavske zgodbe: Pojutrišnjem v Kremsu — 18.25 Velikan v šoli, lahko noč za najmlajše — 18.30 Špas s Charlijem: Mali s kladivom — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 „2“: Skrivnost iz Greensleevesa — 21.05 Šola za starše: Grizenje nohtov — 21.15 Šport — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 12. februarja: 18. Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Velikan v šoli, lahko noč za najmlajše — 18.30 Arnie — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 12. februar 1934. 40 let potem. Zgodovinska dokumentacija Kurta Grotterja — 21.45 Literatura v sliki: Žena v oknu — 22.35 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 13. februarja: 10.00 Televizija v šoli: Fizika za vse? Odboj in lomljenje; od 9. šolske stopnje — 10.30 Tako gospodari denarni zavod, od 9. šolske stopnje — 11.00 Program za delavce: Salzburške zgodbe — 12.25 Šport — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Rojstni dan — 17.10 Za otroke od 11. leta dalje: Mednarodni mladinski magazin — 17.30 Za mladino od 14. leta dalje: Kaj lahko postanem? — 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 Klovn Pipo, lahko noč za najmlajše — 18.30 Mednarodna kuhinja. Poročilo o mednarodni kuharski razstavi 1974 na Dunaju — 18.55 Oddaja ÖVP — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Panorama — 21.20 Revija Benny-Billa — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 14. februarja: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? — 10.30 Gotika v Avstriji — od 8. šolske stopnje — 11.00 Materija v prostoru. Atomi in valovanje — od 10. šolske stopnje — 11.30 Gost pri Carryju Harserju — od 8. šolske stopnje — 12.00 Motivi pesnitve svoboda, od 9. šolske stopnje — 18.00 Tečaj italijanskega jezika — 18.25 Klovn Pipo — 18.30 Športni mozaik — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Film o vzponu Parižanke — od perice do vojvodkinje za časa Napoleona — 21.50 Vasilij Kandinsky, portret slikarja — 22.35 Čas v sliki — nočna izdaja.

PETEK, 15. februarja: 10.00 Televizija v šoli: Fizika za vse: Totalni odboj — od 9. šolske stopnje dalje — 10.30 Živordeči avtobus. Cestni promet — predstopnja in 1. šolska stopnja — 11.00 Program za delavce — 12.35 Klub seniorjev — 18.00 Ostani zdrav — 18.25 Klovn Pipo, lahko noč za najmlajše — 18.30 Zaljubljen v čarovnico „Serena“ — 18.55 Oddaja zbornice za delavce in nastavljence — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Onedinova linija — 21.10 Odkrito povedano; diskusija ORF — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.15 Šest osumljenih.

SOBOTA, 16. februarja: 9.55 do 10.55 Svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju v Innsbrucku za ženske in moške na 500 in 1000 metrov — 10.55 Svetovno prvenstvo v nordijskih disciplinah v Falunu — 11.20 Svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju v Innsbrucku — 12.50 do 15.00/15.15 Nordijske discipline: skoki na 70-metrski skakalnici — 15.15 do 15.55 Svetovno prvenstvo v hitrostnem drsanju v Innsbrucku — 15.55 Koncertna ura — 16.55 Za otroke od 5. leta dalje: Listamo po slikanici — 17.15 Pošiljka z mišjo; smešne zgodbe — 17.40 Za otroke od 6. leta dalje: Karneval živali — 18.00 Za družino — 18.25 Klovn Pipo, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Heinz Conrdas v soboto zvečer — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Predstava Löwingerjevega gledališča: Vse v redu; šaloigra Maximilijana Vitusa — 21.45 Šport — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.20 Vroče ustnice — hladno jeklo, gangsterska filmska parodija.

2. PROGRAM

NEDELJA, 10. februarja: 16.00 Tedenski magazin — 18.30 Prerezi — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Kultura — posebno — 20.10 Izobrazba — aktualno — 20.15 Poznate melodijo? — 21.00 Impulzi — 21.30 Vprašanja kristjana — 21.35 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 11. februarja: 18.30 Televizija v šoli: Živordeči avtobus — 19.00 Prva pomoč — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 Gospodarstvo gledano od blizu — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 To sem jaz (1); dokumentarna igra Hellmuta Andicsa — 21.45 Avstrija v sliki — čas v sliki in kultura.

TOREK, 12. februarja: 18.30 Televizija v šoli: Motivi pesnitve. Svoboda — 19.00 Morska biologija II. Raznolikost rib — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Salzburške zgodbe. Veseli film po Erichu Kästnerju — roman: Mali obmejni promet — 21.40 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 22.00 Orientacija — 22.25 Čas v sliki in kultura.

SREDA, 13. februarja: 18.30 Televizija v šoli: Materija in prostor: atomi in valovanja — 19.00 Matematični kabinet — Čar števil — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 To sem jaz (2); dokumentacija Hellmuta Andicsa — 21.45 Avstrija v sliki — 22.05 Čas v sliki in kultura.

ČETRTEK, 14. februarja: 18.30 Televizija v šoli: Adalbert Stifter — 19.00 Stik — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Enaindvajset; kviz za vse, ki mnogo vedo — 21.00 Doprinos Montreuxa, odlikovan z zlato rožo 1973 — 21.30 Avstrija v sliki — 21.50 Čas v sliki in kultura — 22.20 Športni mozaik.

PETEK, 15. februarja: 18.30 Televizija v šoli: Tako gospodari obrtniško podjetje — 19.00 Angleščina za poklicne — 19.15 Učna tehnika za odrasle; 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 Spotoma ob koncu tedna — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Finska-Poljska: Pingvin. Zgodba boječega študenta — 21.55 Avstrija v sliki — 22.15 Čas v sliki in kultura.

SOBOTA, 16. februarja: 16.50 „Nasvidenje“ izzveneči Dunaj. Dunajske družine in ljubezenske zgodbe leta 1912 — 18.30 Slučaj poleg: Pobeg naprej — 18.55 Glasbena poročlia, nato veselje ob glasbi — Inge Mayerhofer-Langner — 19.30 Čas v sliki — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Kdo nosi pri Rozi še pijamo? Ameriška filmska šaloigra o treh mladih prijateljih in njih iskanjem po ljubezenskih dogodivščinah — 21.40 Čas v sliki.

Ljubljana

NEDELJA, 10. 2.: 8.10 L. N. Tolstoj: Vojna in mir — 8.55 St. Moritz: Svetovno prvenstvo v slalomu za moške — 10.00 Ljudje in zemlja — 11.00 Otroška matineja: Poly in črni diamant, Enciklopedija živali — 11.55 St. Moritz: Svetovno prvenstvo v slalomu za moške — 14.00 Poročila — Nedeljsko popoldne — 17.50 Propagandna oddaja — 18.00 Poročila — 18.05 Žigosan — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedensko zunanje politični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.35 M. Čepeljka: Prelepo dekle — 21.25 Nigerija, dežela presenečenj — 21.55 Športni pregled — 22.30 TV dnevnik.

PONEDELJEK, 11. 2.: 8.10 TV v šoli — 9.30 TV v šoli — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.30 TV v šoli — ponovitev — 16.45 Madžarski TV dnevnik — 17.45 Kljukec skrbi za teto — 18.10 Obzornik — 18.25 Enciklopedija živali — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Kaj hočemo — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 D'Anza-Randone: Rim Alberta Moravie — 21.55 TV dnevnik — 22.10 Kulturne diagonale.

TOREK, 12. 2.: 8.10 TV v šoli — 9.35 TV v šoli — 10.05 TV v šoli — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.35 TV v šoli — ponovitev — 16.05 TV v šoli — ponovitev — 17.15 Madžarski TV-dnevnik — 17.40 H. CH. Andersen: Snežna kraljica — 18.00 Risanke — 18.15 Obzornik — 18.30 Pevski zbor iz Divače — 18.55 Mozaik — 19.00 Sodobna medicina — 19.20 Tišina, na vrsti je nemi film — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.30 Stop — 21.20 H. Fallada: Sam med volkovi — 22.10 TV dnevnik.

SREDA, 13. 2.: 8.10 TV v šoli — 10.50 TV v šoli — 16.45 Madžarski TVD — 17.25 Poly in črni diamant — 17.55 Obzornik — 18.10 Mozaik — 18.15 Od zore do mraka — 18.45 Barvna risanka — 18.50 Cikcak — 19.00 TV dnevnik — 19.20 3-2-1 — 19.25 Frankfurt: Nogomet Jugoslavija: Španija — 21.20 Sobotna matineja — 21.50 TV dnevnik.

ČETRTEK, 14. 2.: 8.10 TV v šoli — 9.35 Francoščina — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.35 Francoščina — 16.45 Madžarski TV dnevnik — 17.45 Iz slovenske književnosti — F. S. Finžgar: Razvaline življenja — 18.05 Obzornik — 18.20 L. Bernstein vam predstavlja — 19.10 Mozaik — 19.15 Po sledeh napredka — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddih — 20.40 E. Zola: V kipečem loncu — 21.40 Četrtkovi razgledi — 22.10 Glasbeni nokturno — 22.25 TV dnevnik.

PETEK, 15. 2.: 8.10 TV v šoli — 10.50 Angleščina — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.45 Angleščina — ponovitev — 16.45 Madžarski TV dnevnik — 17.25 Pisani svet — 18.10 Obzornik — 18.25 Maroltovci praznujejo — 18.55 Mozaik — 19.00 Krajevna skupnost na začasnem ozemlju — 19.25 TV kažipot — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski gospodarski komentar — 20.30 3-2-1 — 20.35 Ne kot tujec — 20.40 Celovečerni film — 22.45 TV dnevnik — 23.00 Umetnost in človek.

SOBOTA, 16. 2.: 10.35 TV v šoli — 12.50 Falun: Smučarski skoki na 70 m skakalnici — 16.25 Košarka Partizan : Bosna — 18.00 Obzornik — 18.15 Daktari — 19.05 Moda za vas — 19.15 Gledališče v hiši — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski notranje politični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.35 Moji gostje in jaz — 4 M — 21.20 Barvna propagandna oddaja — 21.25 Pravnuki — barvni film — 21.50 TV dnevnik — 22.05 Colditz — serijski barvni film.

DRUŠTVA, GOSTILNIČARJI, ŽENINI!

Če rabite muzikante za ples, ki igrajo in pojejo po želji v slovenskem in nemškem jeziku in po ugodni ceni, za kakršnokoli prireditev, se oglasite pri upravi našega lista (Lado).

Otroci iz Železne Kaple in okolice vabijo na veselo prireditev **s petjem, recitacijami, tamburicami in igro Leopolda Suhodolčana**

„MEDVEDEK NA OBISKU“

Pridite vsi v nedeljo, 10. februarja, ob 14. uri v farno dvorano v Železno Kaplo!

GOSPODINJE!

Rutar-Center

- vam olajša delo v kuhinji
- Posodo vam pomije
- pomivalnik —
- Geschirrspüler
- Dobite ga tudi za nekaj dni
- brezplačno in neobvezno
- na poskušnjo!

Rutar-Center

A 9141 DOBRLA VAS — EBERNDORF
Telefon 0 42 36 - 381

NUDI VEDNO VEČ!

Zaradi tehničnih zaprek smo morali tokrat zamenjati strani: na 2. strani je rubrika „Pri nas na Koroškem“, na 4. velik inserat KELAG, na 5. pa „POLITIKA“. (Op. ured.)

Tečaj za gostinstvo v Dobrli vasi

Ne samo lepota naših krajev in prijaznost prebivalcev, temveč tudi perfektnost vseh, ki so v službi turizma, je za uspešni razvoj tega potrebna.

To spoznanje sega danes od ministrstva za gospodarstvo do vsakega zainteresiranega Korošca.

Delovni urad (Arbeitsamt) prireja in financira strokovne tečaje, ki bodo v HOTELU RUTAR v Dobrli vasi. V treh tednih se naučite praktično serviranje, sestav menijev, specialitete na žaru in končno slanikovo pojedino. Tečaji se začnejo v ponedeljek, 11. februarja. Prijave pri okrajnih trgovskih zbornicah in delovnem uradu. Za oddaljene tečajnike je preskrbljeno brezplačno prenočišče v Hotelu Rutar. Poslužite se te priložnosti! Kdor več zna, več velja!

Podrobnosti razvidite na plakatih WIFI na razglasni tabli.

Dobite jih pa tudi v HOTELU RUTAR v Dobrli vasi/Eberndorf, A-9141, Telefon 0 42 36 - 220.

Miststreuer (gnojni trosilec)
kombiniran s prevračevalcem S 34.800.—
Puhalnike S 3.300.—
Brane S 4.400.—

vam nudi in dostavlja na dom

Jožef Pernè

KLANČE, 9132 Galicija

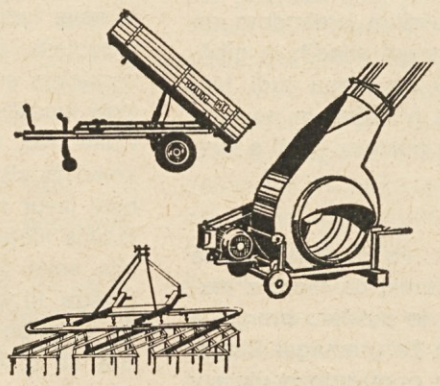

Naš tednik izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24,— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.